

605

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУЖ

ГАЛОЎНАЕ

Ў НУМАРЫ:

ПРАМОВА Т. СТАЛІНА
НА НАРАДЗЕ ПЕРАДА-
ВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ І
КАМБАЙНЕРАК.

ПРАМОВА Т. СТАЛІНА
НА НАРАДЗЕ ПЕРА-
ДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ
І КАЛГАСНІЦ ТАДЖЫ-
КІСТАНА І ТУРКМЕ-
НІСТАНА

УКАЗАННІ Т. СТАЛІНА
Ў МАСЫ.

НА НАРАДЗЕ РЭДАК-
ТАРОЎ ФАБРЫЧНА-ЗА-
ВОДСКІХ ГАЗЕТ.

ІНФАРМАЦЫЯ Ў РАЁН-
НАЙ ГАЗЕЦЕ

ПЕРАПІСКА З СЕЛЬКО-
РАМІ ЯК СРОДАК ІХ
ВЫХАВАННЯ.

журнал ЦК КП(С)Б

СНЕЖАНЬ
1935 г.

23

Змест

	Стар.
ПРАМОВА Т. СТАЛІНА на на- радзе перадавых камбайне- раў і камбайнерак 1 снеж- ня 1935 года	1
ПРАМОВА Т. СТАЛІНА на на- радзе перадавых калгасні- каў і калгасніц Таджыкіста- на і Туркменістана, 4 снеж- ня 1935 года	5
Указанні таварыша Сталіна ў масе	7
С. С. Пахомаў. — Каштоўны во- ныт	9
На нарадзе рэдактароў фабрыч- на-заводскіх газет	12
З БЛАКНОТА ІНСТРУКТАРА	
С. Семашко. — Прачытаю ў по- ласах	16
Юр'еў. — Змяняецца твар газет- най паласы	18
Х. Раскіна. — Газета і жыццё	18
АРТЫКУЛЫ	
Яшчэ аб інфармацыі ў раённай газете	21
Юр. Белько. — Перапіска з сель- корамі, як сродак іх выха- вання	23
КРЫТЫЧНЫЯ ЗАМЕТКІ	
С. Шушкевіч. — За граматысць і прапасту	27
М. Рабіновіч. — Загалолак	28
А. Цыпіна. — Бракаробы	28
Аб «асаблівасных свіней» і «мя- се... хваробы»	29
Абураючая гісторыя	30
А. Палонскі. — Жывуць яшчэ плагіятары	31
З АПОШНЯЙ ПОШТЫ	
Добрае пачынанне	32

Выдавецтва ЦК КП(б)Б «Звязда».

Тэхрэдактар А. Матусевіч.

Менск, друк. «Звязда». Зд. у набор 15-XII-35 г. Падп. да др. 27-XII-35 г.
Тыраж 240 экз. 2 друк. арк. У арк. 75.000 экз. Уп. Галоўлітбела № 2970.

Пролетары! всіх країн, злучайцеся!

Б о л ь ш э в і ц к і д р у к

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)У

№ 23 (47)

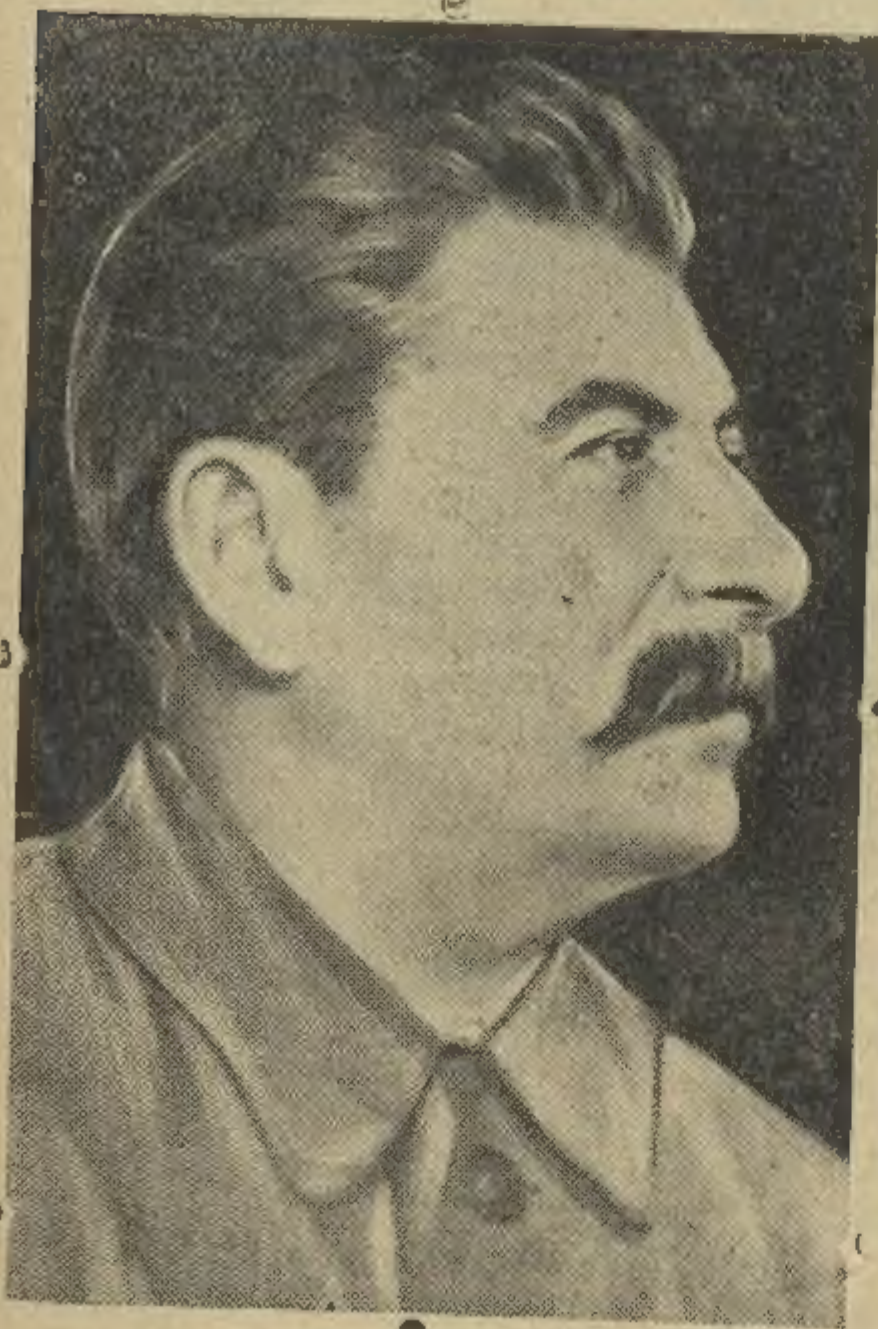
РЕДАКЛЕГІЯ: Н. Старінін, А. Джэлюк (ад-
казны рэдактар), А. Цыпіна, С. Семашко,
Л. Глезер.

СНЕЖИМЬ 1935 г.

АДРАС РЕДАКЦЫІ: Менск, Савецкая, 63, тэл. 22-412.

ПРАМОВА тав. СТАЛІНА

НА НАРАДЗЕ ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАУ І КАМБАЙНЕРАК
1 СНЕЖНЯ 1935 г.

выпрацоўка на камбайн павяліча-
ся ў нас удвая за адзін год, то
гэта немалое дасягненне. Гэта да-
сягненне асабліва важна ва ўмо-
вах нашай краіны, дзе тэхнічна
падкаваных людзей усё яшчэ ма-
ла. Наша краіна заўсёды адразні-
валася недахватам тэхнічна падка-
таных кадраў, асабліва ў галіне
земляробства. Тэхнічная падрых-
тоўка кадраў у рамках цэлай
краіны — гэта вельмі вялікая
справа. Яна патрабуе дзесяцігод-
дзяў. І калі мы за параўнаўча ка-
роткія тэрміны дабіліся таго, што
з умарайных сялянскіх сыноў і
дачок вырашчалі выдатных кам-
байнераў і камбайнерак, якія пе-
рамарывалі нормы капіталістыч-
ных краін, то гэта значыць, што ў
нас справа вырошчвання тэхніч-
ных кадраў ідзе наперад сямі-
мільённымі крокамі. Так, таварышы,
вашы поспехі значныя і сур'ёзныя, і
вы ў поўнай меры заслугоўваеце таго,
каб кіраўнікі партыі і ўрада віталі вас.
(Апладысменты).

Таварышы! Дазвольце перш за ўсё
вітаць вас у сувязі з тымі дасягнення-
мі, якіх вы дабіліся на фронце ўборкі
ўраджалю. Дасягненні вашы немалыя.
Калі ў сярэднім па ўсяму СССР

А цяпер дазвольце перайсці да сут-
насіх справы.

05

У нас часта гавораць, што мы ўжо вырашымі вернавуло праблему. Гэта, зразумела, верна, калі мець на ўвазе цяперашні перажываемы пазі перыяд. Мы збіраем у гэтым годзе больш пяті з паловай мільярдаў пудоў зярна. Гэтага ў поўнай меры хапае для таго, каб удосталь накарміць насельніцтва і адкласці яшчэ дастатковыя запасы, неабходныя для ўсякіх непрадбачаных выпадкаў. Гэта, зразумела, не дрэва для сёнешняга дня. Але мы не можам абмяжоўвацца толькі сёнешнім днём. Мы павінны думаць і аб заўтрашнім дні, аб бліжэйшым будучым. А калі паглядзець на справу з пункту логісты заўтрашняга дня, то дастатковыя рэзультаты нас не могуць задовольніць. Колькі спатрэбіцца нам зярна ў бліжэйшым будучым, скажам, тагоў праз тры-чатыры? Нам спатрэбіцца не менш сямі-васьмі мільярдаў пудоў зярна. Вось як абстаіць справа, таварышчы. Значыць, мы павінны ўжо цяпер прыняць меры да таго, каб вытворчасць хлеба расла ў нас з года ў год і каб мы аказаліся к гэтаму тэрміну ў поўнай меры падрыхтаванымі да рэзкай павелічэння гэтай важнейшай задачы. У стары час, да рэвалюцыі, наша краіна давала зярна каля чатырох-пяці мільярдаў пудоў у год. Хапала гэтага хлеба ці не—гэта іншае пытанне. Ва ўсякім выпадку ўсе лічылі, што хапала, бо кожны год вывозілі заграницу каля 400—500 мільёнаў пудоў зярна. Так абсталіла справа ў мінулым. Іншая справа цяпер у нашых савецкіх умовах. Я ўжо гаварыў, што мы павінны ўжо цяпер рыхтавацца да таго, каб давесці ў бліжэйшым будучым, тагоў праз тры-чатыры, штогоднюю вытворчасць хлеба да 7—8 мільярдаў пудоў. Розніца, як бачыце, невялікая. То 4 або 5 мільярдаў пудоў, а то 7—8 мільярдаў пудоў зярна.

Адкуль такая розніца? Чым вытлумачыць гэты каласальны рост патрэбнасцей ў зярне ў нашай краіне?

Тлумачыцца гэта тым, што наша краіна ўжо не тая, якою яна была ў стары, дарававольны час.

Намаль хоп-бы з таго, што ў нас за апошнія гады прамысловасць і гарады вырастлі прыкладна ўдвая ў параўнанні са старым часам. Зараз у нас гарадоў, жыхароў у гарадах, прамысловасці і рабочых, занятых у прамысловасці,

прынамсі ўдвая больш, чым у стары час. Што гэта значыць? Гэта значыць, што некалькі мільёнаў працаўнікоў узялі з сяла, перавялі ў гарады, зрабілі рабочымі і служачымі, і яны цяпер разам з астатнімі рабочымі рушаць наперад нашу прамысловасць. Гэта значыць, што калі некалькі мільёнаў працаўнікоў, звязаных раней з вёскай, выпрацоўвалі хлеб, то цяпер яны не толькі не выпрацоўваюць хлеба, а наадварот, самі маюць патрэбу ў тым, каб ім даставілі хлеб з вёскі. А гарады ў нас будуць расці, і патрэбнасць у хлебе будзе павялічвацца.

Гэта першая прычына росту патрэбнасці ў зярне.

Далей. У стары час у нас тэхнічных культур было менш, чым цяпер. Мы выпрацоўваем цяпер бавоўны ўдвая, больш, чым у стары час. Што датычыць ільну, буракоў, і іншых тэхнічных культур, то мы іх выпрацоўваем непараўнальна больш, чым у стары час. Што-ж з гэтага выцякае. А з гэтага выцякае тое, што людзі, занятыя вытворчасцю тэхнічных культур, не могуць у дастатковай ступені займацца вытворчасцю хлеба. Значыць, трэба мець вялікія запасы зярна для людзей, якія выпрацоўваюць тэхнічныя культуры, каб можна было ўсё больш і больш павялічваць вытворчасць тэхнічных культур, вытворчасць бавоўны, ільну, буракоў, сланечніку і т. д. А вытворчасць тэхнічных культур нам прыдзецца ўсё больш і больш павялічваць, калі мы хочам рушыць наперад нашу лёгкаую прамысловасць і нашу харчовую прамысловасць.

Вось вам другая прычына росту патрэбнасці ў зярне.

Далей. Я ўжо гаварыў, што ў стары час выпрацоўвалі ў нас 4—5 мільярдаў пудоў зярна ў год. Царскія міністры звымаіна, гаварылі тады: «Сама не будзем даідаць, а хлеб вывозіць будзем». Што гэта за людзі, якія недаідалі? Зразумела, не царскія міністры. Недаідаўшыя людзі гэта — 20—30 мільёнаў аскавай беднаты, якая сапраўды недаідала і жыла ўпрогашадзе для таго, каб царскія міністры мелі магчымасць вывозіць хлеб заграницу. Так было ў стары час. Цяпер у нас зусім іншы час. Савецкі ўрад не можа

дагусіць, каб насельніцтва не дадала. Вось ужо два-тры гады, як беднаты ў нас няма больш, беспрацоўя не стала, недаядальнае знікла, і мы прунтоўна ўступілі на шлях заможнасці. Вы запытаеце—куды пдзеліся 20—30 мільёнаў галоднай беднаты? Яны перайшлі ў калгасы, абжываліся там і з поспехам будуюць сваё заможнае жыццё. А што гэта значыць? Гэта значыць, што нам патрэбнае пачаць значна больш хлеба для пракармлення прынцоўных сям'яў, чым у стары час, бо ўчарайчымі беднякі, а цяпер калгаснікі, што абжываліся ў калгасах, павінны мець дастаткова хлеба для таго, каб будаваць сваё заможнае жыццё. Вы ведаеце, што яны яго маюць і будуць мець яшчэ больш.

КАЛГАСНАЯ ВЕСКА АБМЯРКОЎВАЕ ПРАМОВУ ПРАВАДЫРА НА УСЕСАЮЗНАЙ НАРАДЗЕ ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ І КАМБАЙНЕРАК. НА ЗДЫМКУ: чытае прамовы таварыша СТАЛІНА калгаснікамі калгаса імя 1-га мая, Маскоўскай вобл.

Такая трэцяя прычына каласальнага росту патрэбнасці ў зерне ў нашай краіне.

Далей. У нас цяпер усё гавораць, што матэрыяльнае становішча працоўных значна палепшылася, што жыццё стала лепш, веселей. Гэта, вярнуўшыся, верна. Але гэта вядзе да таго, што насельніцтва стала разнакавацца значна хутчэй, чым у стары час. Смяротнасць стала менш, нараджэнняў больш, і чыстага прыросту атрымліваецца непазавраўнаўча больш. Гэта, вярнуўшыся, добра, і мы гэта вітаем. (Вясёлае аныўленне ў зале). Зараз у нас кожны

год чыстага прыросту насельніцтва атрымліваецца каля трох мільёнаў душ. Гэта значыць, што кожны год мы атрымліваем прырашчэння на цэлую Фінляндыю (агульны смех). Ну, а гэта вядзе да таго, што прыходзіцца карміць усё больш і больш людзей.

Вось вам яшчэ адна прычына росту патрэбнасці ў хлебе.

Нарэшце, яшчэ адна прычына. Я гаварыў аб людзях і аб росце іх патрэбнасці ў хлебе. Але харчаванне людзей не абмяжоўваецца адным толькі хлебам. Ім патрэбна яшчэ мяса, тлушчы. Рост гарадоў, рост тэхнічных культур, агульны рост народнаасельніцтва, заможнае жыццё, — усё гэта вядзе да росту патрэбнасці ў мясе, у тлушчах. Неабходна значыць, мець добра па-

стаўленую жылёлагадоўлю з вялікай колькасцю жылёла, дробнай і буйнай, для таго, каб мець магчымасць задаволіць растучыя патрэбнасці насельніцтва ў мясных прадуктах. Усё гэта ясна. Але рост жылёлагадоўлі нямыслимы без вялікіх запасаў зярна для жылёла. Толькі зернавая гаспадарка, якая расце і разгортваецца, можа стварыць умовы, неабходныя для росту жылёлагадоўлі.

Вось вам яшчэ адна прычына каласальнага росту патрэбнасці ў зерне ў нашай краіне.

Такія, таварышчы, прычыны, якія ў

корані зм'ягчати твар нашої країни і ставати перад нами неадкладною задачею—давесці щогодню випорчасць зярна ў бліжэйшым будучым да 7—8 мільярдаў пудоў.

Ці можам выканаць гэту задачу?

Так, можам. У гэтым не можа быць сумневання.

Што патрабуецца для таго, каб выканаць гэту задачу?

Для гэтага патрабуецца, перш за ўсё, каб пануючай формай гаспадаркі ў земляробстве была ў нас не дробная, а буйная гаспадарка. Чагоў іменна буйная? Таму, што толькі буйная гаспадарка здольна асвоіць сучасную тэхніку, толькі буйная гаспадарка здольна скарыстаць у дастатковай ступені сучасныя апрадэктныя веда, толькі буйная гаспадарка здольна прымяняць як след угнаенні. У капіталістычных краінах, дзе пануючай формай у земляробстве з'яўляецца аднаасобная дробная гаспадарка, буйныя гаспадаркі ствараюцца шляхам убагачэння невялікай групы землеўладальнікаў і разарэння большасці сялян. Там звычайна зямлі разарывушыхся сялян пераходзяць у рукі багатых землеўладальнікаў, а самі сяляне, каб не паміраць з голаду, ідуць у найміты да гэтых землеўладальнікаў. Мы лічым гэты шлях няправільным і руйнавальным. Ён для нас непрыёмальны. Мы сталі таму на іншым шлях стварэння буйных гаспадарак у земляробстве. Мы сталі на шлях аб'яднання дробнасялянскіх гаспадарак у вялікія калектывныя гаспадаркі, якія апрацоўваюць зямлю калектывнай працай і якія карыстаюцца ўсім дабрам і магчымасцямі буйнай гаспадаркі. Гэта ёсць шлях калгасаў. Ці з'яўляецца для нас цяпер калгасная форма буйнай гаспадаркі пануючай формай намага земляробства? Так, з'яўляецца. У калгасах у нас ёсць цяпер каля 90 проц. усяго сялянства. Значыць, буйная гаспадарка ў земляробстве, калгасная гаспадарка, як пануючая форма, — у нас ужо ёсць у паяўнасці.

Для гэтага патрабуецца, па-другое, каб у калгасаў, у нашых буйных гаспадарках было дастаткова выгодных зямель. Ці ёсць такія зямлі ў нашых калгасаў? Так, ёсць. Вы ведаеце, што ўсе царскія, памешчыцкія і кулацкія

зямлі перададзены ўжо калгасам. Вы ведаеце, што гэтыя зямлі ўжо замацаваны за калгасамі на вечна. Значыць, у калгасаў маенца дастаткова выгодных зямель для таго, каб разгарнуць ва ўсю выпорчасць зярна.

Для гэтага патрабуецца, па-трэцяе, каб у калгасаў было дастаткова тэхнікі, трактараў, сельскагаспадарчых машын, камбайнаў. Самі разумеете, што на адной толькі руцой працы далёка не паведзеш. Значыць, патрэбна багата тэхніка для таго, каб калгасы маглі разгарнуць выпорчасць зярна. Ці ёсць у калгасаў такая тэхніка? Так, ёсць. І чым далей, тым больш будзе ў іх гэтай тэхнікі.

Для гэтага патрабуецца, нарэшце, каб у калгасаў былі людзі, кадры, якія ўмеюць абыходзіцца з тэхнікай, асвоілі гэту тэхніку і павучыліся асвадзіць яе. Ці ёсць у калгасаў такія людзі, такія кадры? Так, ёсць. Праўда, яшчэ мала, але ўсё-ж яшчэ ёсць. Гэта нарада, дзе прысутнічаюць лепшыя камбайнеры і камбайнеркі і якая прадстаўляе толькі невялікую частку той арміі камбайнераў і камбайнерак, якія ёсць у калгасаў,—гэта нарада з'яўляецца доказам таго, што такія кадры ўжо нарадзіліся ў калгасах. Праўда, іх, гэтых кадраў, усё яшчэ мала, і ў гэтым, таварышы, галоўная наша запаводка. Але няма перастаў сумнявацца ў тым, што колькасць гэтых кадраў будзе расці ў нас не гадамі і месяцамі, а днямі і гадзінамі.

Выходзіць, такім чынам, што мы маем усё ўмовы, неабходныя для таго, каб даблцца ў бліжэйшым будучым штогодняй выпорчасці зярна ў размеры 7—8 мільярдаў пудоў.

Вось чаго я думаю, што неадкладная задача, аб якой я таварыў вышэй, безумоўна, ажыццявіма.

Галоўнае цяпер у тым, каб налегчы на кадры, абучыць кадры, даламагчы адстаючым асвоіць тэхніку, вырошчваць з дня ў дзень людзей, здольных асвоіць тэхніку і пагнаць яе наперад. У гэтым цяпер галоўнае, таварышы.

Асаблівую ўвагу патрэбна звярнуць на камбайны і на камбайнераў. Вы ведаеце, што самая адказная справа ў зернявой гаспадарцы — уборка. Уборка —справа сезонная і яна не любіць чакаць. Сабраў своєчасова — выйграў,

спазніўся ва ўборцы — прайтраў. Зва-
чэнне камбайна заключаецца ў тым,
што ён дапамагае сабраць ураджай
своечасова. Гэта вельмі вялікая і сур'-
ёзная справа таварышы.

Але значэнне камбайна гэтым не аб-
мяжоўваецца. Яго значэнне заключаец-
ца яшчэ ў тым, што ён пазбаўляе нас
ад велізарных страт. Самі ведаеце,
што ўборка пры лапамозе лабагрэйкі
дае велізарныя страты зярна. Спачат-
ку скасціць, потым сабраць у снапы,
потым сабраць у сцірты, потым вва-
зіць ураджай да малатарны, — усё гэ-
та страты і страты. Усё прызнаюць,
што пры гэтай сістэме ўборкі мы тра-
цім каля 20—25 проц. ураджая. Вя-
лікае значэнне камбайна заключаецца ў
тым, што ён дазваляе гэтыя страты
да няяканнага мінімуму. Знаўцы спра-
вы гавораць, што ўборка пры лапамозе
лабагрэйкі пры іншых роўных умовах
дае ўраджайнасць на гектар на 10 пу-
доў менш, чым ўборка пры лапамозе
камбайна. Калі ўзяць сто мільёнаў гек-
тараў зернавых пасеваў, а іх у нас
значна больш, як ведаеце, то страты
пры ўборцы лабагрэйкамі складуць
мільярд пудоў зярна. Спрабуючы пера-
арганізаваць уборку на гэтых ста міль-
ёнах гектараў пры лапамозе камбайна,
малочы на ўвазе, што камбайн траціць
не дрэня, — а вы атрымаеце выйгрыш

на цэлы мільярд пудоў зярна. Лёгка во-
мала, як бачыце.

Вось да чаго вялікае значэнне кам-
байна і людзей, якія працуюць на
камбайне.

Вось чаму я думаю, што ўкарапенне
камбайна ў земляробства і вытворчасць
шматлікіх катраў камбайнераў і
камбайнерак з'яўляецца першаступен-
най задачай.

Вось чаму, заканчваючы прамову, я
хочу ў-бы выказаць пажаданне, каб лік
нашых камбайнераў і камбайнерак рос
не па днях, а па гадах, каб яны,
абучаючыся тэхніцы камбайна і абуча-
ючы гэтай справай сваіх таварышоў,
сталі, нарэшце, сапраўднымі перамож-
цамі ў сельскай гаспадарцы нашай
зямлі.

(Бурныя, доўгія апладысменты, якія
пераходзяць у авацыю, гучнае «ўра»,
восклічы з месц: «Няхай жыве любімы
Сталін!»)

Яшчэ два словы, таварышы. Мы тут
у прэзідыуме пріёмом гутарым і знай-
шлі, што трэба было б прадставіць
удзельнікам дадай нарады а вышэйшай
узнагародзе, к ордэну — за добрую рабо-
ту. Мы гэту справу думаем правесці,
таварышы, у бліжэйшыя дні.

(Бурныя, доўгія апладысменты, кры-
кі «ўра», воскличы: «Дзякуй таварышу
Сталіну!»).

ПРАМОВА таварыша СТАЛІНА

НА НАРАДЗЕ ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ І КАЛГАСНІЦ ТАДЖЫКІСТАНА
І ТУРКМЕНИСТАНА 4 СНЕЖНЯ 1935 г.

Таварышы! Прэзідыум дадай нарады
заручыў мяне заявіць вам аб двух рэ-
чах:

Па-першае, аб тым, што ў прэзідыу-
ма ёсць намер прадставіць а вышэй-
шай узнагародзе — к ордэну ўсіх
удзельнікаў і ўдзельніц дадай нарады—
за выдатную работу. (Доўгія, бурныя
апладысменты. Крыкі «ўра». Воскличы:
«Няхай жыве таварыш Сталін». Доўгая
авацыя і прывітальныя воскличы па ад-
расу кіраўнікоў партыі і ўрада).

Па-другое, аб тым, што ў ўрада ёсць
рашэнне даць па грузавіку кожнаму
калгасу, прадстаўленаму тут, і паднесці
кожнаму з удзельнікаў нарады па патэ-
фонт з плашчызамі (апладысменты) і
гадзіннікі: мужчынам — кішэневыя, а

жанчынам — ручныя. (Доўгія аплады-
сменты).

Мне гавораць адусюль, што я паві-
нен сёе-тое сказаць.

Восклічы: Правільна! (Апладысменты).

Што тут сказаць? Усё сказана.

Відавочна, што справа з бавоўнай у
нас пойдзе. Гэта ведаць в усіх таго,
што ў нас тут адбываецца. Калгасы ў
нас растуць, жаданне працаваць ёсць,
машыны дамо, утварэнне атрымаеце, да-
памога ўсякая, якая толькі неабходна,—
таварыш Молатаў, старшыня Соўнарко-
ма, ужо заявіў вам аб гэтым,—будзе
аказана. Значыць, справа з бавоўнай у
нас пойдзе, і заможнае жыццё разгорт-
ваецца.

Але ёсць, таварышы, адна рэч,

больша каштоў-
ная, чым бавоў-
на — гэта друж-
ба народаў на-
шай краіны. Да-
ная нарада, ва-
жны прамовы, ва-
жны справы га-
ворачь аб тым,
што дружба на-
між народамі на-
шай вялікай краі-
ны ўмацоўваец-
ца. Гэта вельмі
важна і сьмя-
нальна, тавары-
шы. У стары
час, калі ва ўла-
дзе ў нашай краі-
не стаялі цар,
капіталісты, па-
мешчыкі, паліты-
ка ўрада заклю-
чалася ў тым,
каб зрабіць адзін
народ — рускі
народ — паную-
чым, а ўсе ін-
шыя народы —
падначаленымі,
прыгнечанымі.

Гэта была звер-
ская, воўчая па-
літыка. У ка-
стрычніку 1917
года калі ў нас

разгарнулася Вялікая пролетарская
рэвалюцыя, калі мы сьвінулі цара,
памешчыкаў і капіталістаў, вялікі Ле-
нін, наш настаўнік, наш бацька і выха-
вацель сказаў, што не павінна быць з
гэтага часу ні пануючых, ні падна-
чаленых народаў, што народы павінны
быць роўнымі і свабоднымі. Гэтым ён
пахваляў у трыну старую царскую, бур-
жуазную палітыку і агаласіў новую,
большэвіцкую палітыку — палітыку
дружбы, палітыку брацтва паміж наро-
дамі нашай краіны.

З таго часу прайшло 18 гадоў. І вось
мы маем ужо добрыя рэзультаты гэтай
палітыкі. Даная нарада з'яўляецца яр-
кім доказам таго, што былому пэдавер'ю

12-гадовая калгасніца калгаса імя Лахуці, Таджыкская ССР т. На-
хангова Мампакат падносіць таварышу Сталіну падарунак—кнігу
Сталіна аб Леніне на таджыцкай мове.

паміж народамі СССР даўно пакладзены
ужо камень, што пэдавер'е змянілася
поўным узаемным давер'ем, што дружба
паміж народамі СССР расце і мацее.
Гэта, таварышы, самае каштоўнае з
таго, што дала нам большэвіцкая на-
цыянальная палітыка.

А дружба паміж народамі СССР—вя-
лікае і сур'ёзнае заважыванне. Бо пакуль
гэта дружба існуе, народы нашай краі-
ны будуць свабодны і пераможны.
Ніхто не страшны нам, ні ўнутраныя,
ні знешнія ворагі, пакуль гэта дружба
жыве і здарэўствуе. Можакі не сьмяява-
ца ў гэтым, таварышы. (Бурная ава-
цыя, усе прысутныя ўстаюць, воклічы:
«Сталіну ўра»).

УКАЗАННІ ТАВАРЫША СТАЛІНА—У МАСЫ

Калі на трыбуну першай усеагульнай нарады рабочых і работніц—стаханаўцаў вышаў таварыш **Сталін**, уся краіна, затрымаўшы дыханне, слухала яго мудрую прамову.

Прамова таварыша **Сталіна** адкрыла новую эпоху ў нашым развіцці, яна раскрыла багацейшую перспектыву на наш заўтрашні дзень, яна дала праграму барацьбы за высокую сацыялістычную прадукцыйнасць працы, якая-б забяспечыла такое багацце нашай краіны, якое азначае пераход ад сацыялізма да камунізма. Для гэта, каб «зрабіць наша савецкае грамадства найбольш заможным, неабходна мець такую прадукцыйнасць працы, якая перакрывае прадукцыйнасць працы перадавых капіталістычных краін. Без гэтага няма чаго і думаць аб багацці прадуктаў і ўсякага роду прадметаў спажывання». Значэнне стыханаўскага руху ў тым і заключаецца, што ён адкрывае «практычную магчымасць далейшага ўмацавання сацыялізма ў нашай краіне, магчымасць ператварэння нашай краіны ў найбольш заможную краіну... Яго значэнне заключаецца яшчэ ў тым, што ён падрыхтоўвае ўмовы для пераходу ад сацыялізма да камунізма». (**СТАЛІН**).

У простых і ясных словах нашага вялікага **Сталіна** была велізарная, сапраўды ленінска-сталінская моцнасць, блізкая і зразумелая кожнаму працоўнаму, мабільная і запальвальная на новыя героісты, новую самаадданую барацьбу за вялікую справу нашай партыі.

Гітаныя зрухі адбыліся за апошні час у нашай краіне. Больш чым на два тыдні да тэрміну транспарт, які адставаў доўгія гады, выканаў план пагрузкі. Харчовая прамысловасць датэрмінова выканала свой гадавы план. Уся мясцовая прамысловасць, якая адставала на працягу ўсіх апошніх гадоў, рэлей тэрміну выканала гадавы прамфінплан. Савецкая Беларусь датэрмінова выканала план ільпазагатавак.

І гэта ўсім натуральна. Сацыялістычны лад, буйнейшыя перамогі сацыялізма адкрываюць багацейшыя перспектывы, робяць жыццё радасным і

шчаслівым для ўсіх працоўных. Толькі сацыялізм можа зрабіць працу справай гонару, справай адвагі і славы, толькі сацыялізм можа ператварыць чалавека—прыдатка да машыны ў капіталістычных умовах, у чалавека—гаспадара машыны, калі машына дапамагае чалавеку ў яго працы, павялічвае прадукцыйнасць, убагачае яго жыццё.

Радаснай можа быць праца толькі пры сацыялістычнай сістэме, калі кожны, хто працуе, ведае, што ён працуе для ўсёй краіны, для сябе. Такая праца—радасная і шчаслівая—ёсць толькі ў нашай краіне, краіне сацыялізма.

Таварыш **Сталін** на нарадзе стыханаўцаў таварыш: «Жыццё стала лепш, таварышы. Жыццё стала веселей. А калі весела жывецца, работа спорыцца. Адсюль высокія нормы выпрацоўкі, адсюль героі і героіні працы».

Радасная і шчаслівая праца з'яўляецца той глебай, на якой мог вырасці стыханаўскі рух. Які «арганічна звязан з новай тэхнічай. Без новай тэхнікі, без новых заводаў і фабрык, без новага абсталявання стыханаўскі рух не мог-бы ў нас зарадзіцца». (**СТАЛІН**).

Гэты стыханаўскі рух, у які ўключыліся сотні і тысячы перадавых людзей, людзей, якія аўладалі тэхнічай, паказвае сапраўдныя цуды, аспраўдновае ўстаўленыя нормы, дае такія пазасавалныя ў прадукцыйнасці працы, якіх не ведае і не можа ведаць ні адна капіталістычная краіна.

Апошні час багаты буйнымі падзеямі. Таварыш **Сталін** і іншыя кіраўнікі партыі і ўрада прынялі ўдаршчыц бурачных ладёў на чале з Марыяй **Дземчэнка**. На першай усеагульнай нарадзе людзей, асаблівых славай, — рабочых і работніц-стыханаўцаў, з мудрай гістарычнай прамай выступіў таварыш **Сталін**. На нарадзе лепшых камбайнераў і камбайнерак, на нарадзе ўдарнікаў-бавоўнаводаў таварыш **Сталін** даў варадку для сацыялістычнай сельскай гаспадаркі на доўгія гады.

Усе гэтыя выступленні правадыра далі грандыёзную праграму далейшай

работы, невытарпальную зарадку для да-
лейшай, яшчэ больш настойлівай ба-
рацьбы за багацце і росквіт нашай вя-
лікай соцыялістычнай радзімы.

Гэтыя ўказанні выклікалі новы ўздым
творчага энтузіязму ў самых шырокіх
масях рабочых і калгаснікаў нашай
краіны.

Гэтыя ўказанні ўсклалі шырокія
абавязацельствы і на наш друк. Гэтыя
абавязацельствы заключаюцца ў тым,
каб лепш папулярызаваць задачы, па-
стаўленыя правадыром, дзевяці гэтыя
задачы да самых шырокіх мас.

У нас выраслі выдатныя людзі. Гэ-
тых людзей трэба паказаць у друку, каб
іх прыклад, — а ён ў нас ёсць ва ўсіх
галінах народнай гаспадаркі, — клікаў
за сабой, вёў шырокія масы рабочых і
калгасніц.

Для гэтага трэба перш за ўсё наву-
чыцца прапагандаваць, растлумачваць
перспектыву, складанейшыя рэчы раст-
лумачваць з такой нагляднасцю, з такой
прастатой, каб іх зразумелі кожны. каб
ён хацеў дасягнуць такіх паказальнікаў,
якіх дасягнулі стаханаўцы, і не толькі
дасягнуць, але і перавысіць.

Лепшы прыклад такой прапаганды
паказаў сам таварыш **Сталін** у сваёй
гістарычнай прамове на нарадзе ста-
ханаўцаў.

Прапагандаваць проста, на асобных
канкрэтных прыкладах паказваць усю
сутнасць пытання, трэба вучыцца ўсім
нам, газетным працаўнікам, і вучыцца
перш за ўсё у нашым вялікаму права-
дыра таварыша **Сталіна**.

Першай задачай на бліжэйшы час
таварыш **Сталін** паставіў: «дапамагчы
стаханаўцам разгарнуць далей стаха-
наўскі рух і распаўсюдзіць яго ўшыр і
ўглыб...». Гэта задача адносіцца і да
прамысловасці і да сельскай гаспадаркі.
У сваёй прамове на нарадзе камбайне-
раў таварыш **Сталін** высунуў, як моту
барацьбы на бліжэйшы час, дабіцца
больш высокага ўраджаю, вытворчасці
7—8 мільярдаў пудоў хлеба ў год.

Барацьбу за ўзняцце ўраджайнасці і
вернавых, і буйбы, і ільну, барацьбу
канкрэтную, паказваючы шляхі і метады

ўздыму ўраджайнасці, трэба разгарнуць
ўсім нашым раённым газетам.

Нам трэба дабіцца багацця прадук-
таў, а для гэтага трэба вышэй ўзняць
прадукцыйнасць працы, цэлымі фабры-
камі і заводамі ламаць устарэлыя формы
і грані. І тут непачаты край дзейнасці
для нашых друку.

Ва ўсёй гэтай рабоце трэба вынімаць
стаханаўцаў, вестці за імі найшырэй-
шыя масы рабочых і калгаснікаў нашай
краіны.

Друтой задачай на бліжэйшы час та-
варыш **Сталін** паставіў «абуздаць
усе тыя элементы з гаспадарчых і ін-
жынерна-тэхнічных работнікаў, якія
ўпарта чапляюцца за старое, не хочуць
рухацца наперад і сістэматычна тармо-
зяць разгортванне стаханаўскага руху»
і «дапамагчы перабудавацца і ўзнача-
ліць стаханаўскі рух тым гаспадарнікам,
інжынерам і тэхнікам, якія не жадаюць
перашкаджаць стаханаўскаму руху, якія
спачуваюць гэтаму руху, але не здолелі
яшчэ перабудавацца, не здолелі яшчэ
ўзначаліць стаханаўскі рух».

Гэта задача адказная і складаная. З
ўсёй неспрыяльнасцю трэба выкрываць
сабатажнікаў, дапамагаючы сумленным
і адданым работнікам хутчэй зразумець
сваё памылкі, выправіць іх, ўзначаліць
стаханаўскі рух.

Калі весела жыццё — работа спо-
рыцца. Дапамагчы рабочым і калгас-
нікам весела, бадзёра, культурна арга-
нізаваць сваё жыццё і быт, арганіза-
ваць жывасць і быт на-новаму, на-соцыя-
лістычнаму, папулярызаваць усё па-
расткі новага ў нашым квітнеючым со-
цыялістычным садзе — галаровае зада-
ча нашых друку.

Выступленні таварыша **Сталіна** ўс-
клалі на наш друк сур'ёзную і адказную
задачу. Друк — тая зброя, пры дапамозе
якой партыя, таварыш **Сталін** штодзён-
на, штогадзінна гавораць з масамі на
сваёй, патрэбнай партый мове.

Гэту задачу баявой зброяй партыі трэ-
ба апраўдаць і на данай справе, ня-
стомна прапагандаваць указанні тава-
рыша **Сталіна**, падмаючы масы на но-
выя героісты, на барацьбу за пачаслі-
вае, радаснае жыццё.

КАШТОЎНЫ ПАЧЫН

С. С. ПАХОМАЎ.

Стаханаўскі рух, які набыў велізарнай размах ва ўсёй краіне, знайшоў сабе і жывы водгук сярод рабочых заводаў і фабрык Бабруйска. Сярод жалгаўскай зона. На ўсіх прадыржествах, асабліва на лесакамбінаце, у цэхах, у брыгадах адчуваецца вялікі творчы ўздым.

Над разгорнутым стаханаўскім рухам моцна працуе партыйная арганізацыя на чале з райкамам партыі. Немалую ролю ў развіцці стаханаўскага руху на прадыржествах Бабруйска і ў апошні час у жалгасках раёна адыграла і газета «Комуніст». Нягледзячы на аднаго нумара, асабліва за апошнія 2—3 тыдні, якіх у той ці іншай ступені не адлюстроўваў бы тэмп росту майстроў высокай прадукцыйнасці працы.

КОМУНІСТЫ—АРГАНІЗАТАРЫ СТАХАНАЎСКАГА РУХУ

Са старонак «Комуніста» лепшымі спосабамі стаханаўцы Бабруйска расказвалі аб тым, якімі шляхамі яны дасягнулі павышэння прадукцыйнасці працы і новых рэкордаў. Газета аператыўна нагадвала і паказвала работу Рушко, Гладышава, Адзінцова, Міхалана, Пазнякова, Гольштэйна, Герасімчука, Цэйтліна і многіх лепшых стаханаўцаў.

«Комуніст» нярэдка паказвае і такую ролю комуністаў, як арганізатар і застрэльнікаў стаханаўскага руху. У нумары за 26 кастрычніка ў артыкуле пад загалоўкам «Абавязак большавіка» газета надвычай цікава расказала аб Казлове — калыдаце партыі, які стараўся падрыхтаваць да палітфармацыі ў сваёй брыгадзе (паперны завод імя Кірава). Ён добра працумаў магчымасці і ўмовы работы брыгады і арганізаваў першую перамогу сваёй брыгады. На яго прапанову абслугоўванне шліфавальны варштат сталі шэ ў тры, а ў дзве змены, і ён першым даў на гэтым варштате 175 шліфаў, першы — замест 900 шліфаў аднамаляў 1500.

У газеце за 28 кастрычніка ў артыкуле «На чале комуністы» было раска-

зана аб комуністах, якіх пачалі рух за перамогу старых ворж лесаломня. Пачальнік лесаломна № 1 комуніст тав. Вальфсон і партыя цэха т. Гладышаў сталі на работу рамшчыкаў і ў першы ж дзень перамаглі ўсебеларускі рэкорд у 130 кубаметраў, тав. 145.3 кубаметра. Пасля гэтага перамаглі ішчыху жылы рамшчыкаў, рыхтавацца да таго каб перамаглі рэкорд у 162 кубаметраў, усталяваны рамшчыкам Мусінскім.

На іх прыкладу перамаглі рэкорд Мусінскага пачалі рыхтавацца і Рушко, і Міхалан, і Адзінцов.

Так пачаўся рух, які прывёў да неаднаразовых перамож рамшчыка Рушко.

Так пачаўся рух, які прывёў да апошняй бліскучай перамогі тав. Гладышава, 14 снежня на першай змене тав. Гладышаў і старшыніластаў тав. Прывідзенец на рамах № 4—5 сістэмы «Болінгэр» за 420 мінут расцілавалі 523, 205 кубаметра, тым самым перамаглі ўсе ўстаноўлены да гэтага часу рэкорды ў лесаломні.

СУПРОЦЬ КОСНАСЦІ І БЮРАКРАТЫЗМА

Ужо ў другім перадавым артыкуле, прысвечаным стаханаўскаму руху, газета рашуча выступае супроць коснасці і бюракратызма, разна крытыкуе элементы бюракратызма, непаважлівасці, адстазасці адміністрацыйна-гаспадарчага і тэхнічнага кіравання асобных фабрык і заводаў.

«Комуніст» піша:

«Мы маем рад выпадкаў, калі кіравання і ў першую чаргу гаспадарчае, адстае ад руху стаханаўцаў, якім яны кірую. У белцэху дрэваапрацоўчага камбіната з-за нераспарадкасці тэхнірука т. Альберціна, стаханаўцы тт. Пазнякоў, Окунь і інш. не забяспечваюцца сыравінай. У механічным цэху завода імя Сталіна (пачальнік т. Грынберг) стаханаўцам прыходзіцца траціць многа часу на пошукі матэрыялаў і інструментаў».

Газета ўскрыла, што ў арцелі «Сіла працы» лепшага закройшчыка Пложы-ча паўмысла пераводзілі з адной работы на другую з тым, каб ён не меў магчымасці перавысіць існуючыя нормы. А стаханаўцы Біран стварылі такія ўмовы, што ёй прыходзілася часта адрывацца ад работы, каб прынесці сыравіну.

У спецыяльным артыкуле (14 лістапада) «Камуніст» ставіць пытанне так: «стаханаўцы павінны ведаць рэзультаты сваёй работы». Такі дан загалоўка, такі сэнс артыкула.

«Нізавы рэхунковы апарат, — піша «Камуніст», — працуе безкантрольна, толькі таму мог здарыцца выпадак недапачэнне 16 рабочым у тым ліку і стаханаўцам на заводзе «Чырвоны харчавік».

Газета рэзка крытыкуе ўчотны апарат машынабудаўнічага завода імя Сталіна за тое, што весткі аб рэзультатах работы стаханаўцаў трымаюцца ім над сакрэтамі.

Не раз крытысаваліся асобныя патаўнікі працаў, спецыялісты і тэхнічныя праўнікі. Газета імкнулася папоўніць асобным праўнікам аб іх абавязанствах і павышаных абяцаннях. У пачатку за 24 лістапада, гаворачы аб тым, што яшчэ месяц таму назад стаханаўцы лесакамбіната пераарылі яшчэ на паскоранай падзеі, газета піла:

«Тав. Корацкевіч, тэхдырэктар камбіната, толькі 21 лістапада пачынаў магчымым заняцца вывучэннем падач»

І далей:

«Гапоўны механік камбіната П'яных праз газету яшчэ 1 лістапада ўнёс прапанову распілаваць цвёрдыя пароды пілам і мелкімі зуб'ямі. І за гэты час не мог ажыццявіць прапановы».

Разшукваю барацьбу вела газета супроць апацілення стаханаўскага руху ў асобных арганізацыях і ўстановах.

У тандэма-кааперацыйнай сетцы раілі, што кожны ўдзельнік з'яўляецца і стаханаўцам. У сувязі з гэтым яны арганізавалі вялікую вітрину стаханаўцаў і выставілі яе ў гарадскім клубе. У вітрыне былі сіметрычна, «па чынах» размяшчаны здымкі наступных асоб: Ваўчок — старшыня праўлення цэрабкопа, Фрыдкін — сакратар парткома ЦРБ, Мельцер — старшыня райкома саюза ка-

аператыві і дэпартаменту. Затым у тым жа пачатку былі размяшчаны праўнікі райсаюзаў саюза: Старавойтаў (старшыня), Хесін (парторт), Коган (старшыня мясцкома), рэдактар газеты, бухгалтары і інш.

Газета неадкладна выкрыла гэты анахалізм стаханаўскага руху і паказала прозвішчы гэтых людзей.

ЦІКАВЫЯ ПАЧЫНАННІ

У сувязі з разгортваннем стаханаўскага руху газета пачала ставіць пытанні культурна-масавай і асветнай работы, пытанні палітычнага якасці работы бібліятэк, клубаў, тэхабінетаў і т. д. і лепшага абслугоўвання імі стаханаўцаў.

Спецыяльны перадавы артыкул прысвечаны газеце арганізацыі тэхнічнай вучобы. 17 лістапада быў змешчаны артыкул ілюстрацыя Федэра з метааб'явамі паркамата дзяржаўнай прамысловасці БССР пад загалоўкам «Стаханаўскі рух і дзяржаўны тэхвучобы». У артыкуле «Аб рабоце тэхабінетаў» (26 лістапада) газета ўскрывае існуючыя недахопы і паказвае ролю, значэнне і сутнасць работы тэхабінетаў на арганізацыі тэхнічнай вучобы стаханаўцаў.

15 лістапада ў газеце змешчаны артыкул «Бібліятэка і стаханавец». У гэтым артыкуле газета «Камуніст» зусім правільна паставіла пытанне аб рабоце бібліятэк.

«Мала хто з работнікаў нашых заводскіх і раённых бібліятэкі можа пахваліцца, што яны добра знаёмы са значнымі людзьмі нашага раёна — стаханаўцамі, і яшчэ менш знайдзецца такіх, хто мог бы заявіць, што заняўся індывідуальным абслугоўваннем стаханаўца...»

І газета пераходзіць да асобных аб'яваў для атрымання кнігі ў першую чаргу. Бібліятэкарам бываць у цэхах, у клубах, запраўляюць людзей і інш.

З спецыяльна быў змешчаны артыкул «Клуб камбіната не ўзначальвае культурнага росту рабочых». Газета рэзка крытыкуе работу клуба. Дырэктар клуба камбіната пакуль усёго толькі абмежавалася выдзяленнем 25 лепшых месцаў для стаханаўцаў.

А самаццельная, турткавая, асветная работа ўсё яшчэ на нізкім узроўні, нецікавая і непрыцяная.

«Комуніст» пачаў арганізоўваць і ўрачоў. Урач дрэваапрацоўчага камбіната тав. Кантаровіч выступіў з артыкулам на старонках «Комуніста». Ён узв'яз на сьлё рад абавязаньстваў і заклікаў урачоў да палепшэньня медыцынскага абслугоўваньня стаханавцаў на прадпрыемствах і дома. Ён прапанаваў узяць пад асобны кантроль санітарна-тэхнічнае становішча машынаў і рабочае месца стаханавцаў.

ЗА 1.700 ПУДОЎ БУЛЬБЫ З ГЕКТАРА

У першы час газета зусім замоўчвала і не арганізоўвала стаханавцаў рух у вёсцы, у калгасах. Зялёны паяўляліся невялікія заметкі аб лепшых ільготна-палітчыках праца.

У трэцюю палову лістапада лепшы брытанскі гароднік Голуб Якім з калгаса «Чырвоны партызан № 1», Багачэўскага сельсавета, унёс у таварышчу Гікало піша аб тым, што ён абавязваецца на зялёны сабраных у гэтым годзе 700 пудоў бульбы з гектара сабраць у будучым годзе не менш 1.700 пудоў.

Пісьмо змешчана, газета арганізоўвае лоджы, лерапосіды, волонты стаханавцаўскага метадру работ на вёску.

Зараз ужо ёсць асобныя брытанскія з зялёных калгасаў, якія абавязваюцца дашчэй ўлажыць бульбы ў 1936 г. да 2 тысяч пудоў.

Настаўна ў «Комунісце» (2 снежня) быў спецыяльны перадавы «За 1.700 пудоў з гектара».

«Бульба ў Савецкай Беларусі,—піша газета,—з'яўляецца адной з галоўнейшых галін паліводства, як харчавая, кармавая і тэхнічная культура. Барацьба за рэкордны ўраджай бульбы—гэта барацьба за дастатковыя сотні тысяч тон бульбы для броварнай і крухмальнай прамысловасці, за сотні,

тысячы тон дадатковага, ляснага корму для жывялагадоўлі, гэта барацьба за зможнасць напасаў і напаснікаў».

І далей газета расказвае, што трэба зрабіць, каб дабіцца такога ўраджаю бульбы.

АСОБНЫЯ НЕДАХОПЫ

Рад поспехаў мае «Комуніст» у справе арганізацыі і разгортвання стаханавцаўскага руху. Але тут ёсць і сур'ёзныя недахопы.

Аб стаханавцаў, аб яго асабістым жыцці, быццё газета амаль не займалася. Значную частку матэрыялаў аб стаханавцаў ліпа асця і той-жа чалавек—загадчык вытворчага аддзела. У стылі яго пераважае аднатоннасць, сухасць, лічбы, паўтарэнні слоў і слова ўжо збітых выказаў.

Вельмі мала нарысаў, зарысаван, аналізаў аб асобных людзях, брыгадах і пяхах.

Газеце патрэбна шмат глыбей і прунтоўней ставіць пытанні клубнай, бібліятэчнай, агукінаасветнай работы і тэхнічнага навучання.

Трэба лепш паставіць работу з рабочымі. Вялікім недахопам у рабоце газеты «Комуніст» з'яўляецца тое, што да гэтага часу не было зусім праведзена ні аднаго злёту, ні аднаго схода рабочаў—агукінаагарадскага, заводскага і т. д.

Газета ні на адным прыкладзе не паказала недахопы работы па асобных партыйных арганізацыях і асабліва мясцовых заводскіх прафарганізацыях. Справа, вядома, не ў тым, каб пакрытыкаваць фабзавкомы профсаюзаў і на гэтым законтрыць. Справа ў тым, каб на адным заўкоме ці фабкоме паказаць, чым фабкому трэба займацца, яго ролю і месца ў арганізацыі і разгортванні стаханавцаўскага руху.

НА НАРАДЗЕ РЭДАКТАРОЎ ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКІХ ГАЗЕТ

У мінулым нумары нашага журнала мы расказвалі аб рабоце першага ў БССР габінета друку (завод імя Варашылава, Менск). 4 снежня рэдактары фабрычна-заводскіх газет Менска сабраліся ў гэтым габінеце. Рэдактар газеты «Варашылавец» т. ФЕЛЛЕР расказаў аб рабоце габінета, формах і метадах масавай работы з рабочельнікамі. Пасля жывога абмену ўражаннямі быў зроблен вусны агляд газеты завода імя Кірава «КІРАВЕЦ» па пытанню стаханавскага руху. Дакладчык т. РАСКІНА дала наступную ацэнку рабоце газеты:

— 25

— Фабрычна-заводская газета павінна шырока распаўсюдзіць вопыт работы стаханавцаў з тым, каб ператварыць гэты вопыт у рух усіх рабочых свайго завода, бялітасна змагацца з усімі тармазамі стаханавскага руху.

Праграма дзейнасці, якую таварыш Сталін даў у сваёй гістарычнай прамоўе на першай ўсесаюзнай нарадзе стаханавцаў усім партыйным арганізацыям, аб'яўляецца праграмай дзейнасці і для нашага друку.

Газета, для выканання сваёй ролі як прапагандыста, агітатора і арганізатара ў стаханавскім руху, павінна прыцягваць да ўдзелу ў сваёй рабоце саміх стаханавцаў.

Шматтыражная газета «Кіравец» паказала ў гэтай галіне добры прыклад. Рабочы тав. Шульман — адзін з лепшых стаханавцаў на заводзе. Тав. Асаёнак параілася з ім, як лепш паказаць у газеце вопыт яго работы па чыставой абточцы. Тав. Шульман прапанаваў зрабіць здымак яго рабочата дня. Гэта ідэя была рэдакцыйна падхвалена і 30 лістапада газета змяшчае хранаметрычны здымак рабочата дня тав. Шульмана. Гэты артыкул дае многа каштоўнага ў перамясенні вопыту работы лепшага стаханавца.

Праглядаючы камплект газеты «Кіравец», можна ўпэўніцца ў тым, што асноўныя рабочыя газеты — гэта стаханавец, таму і перадача метадаў работы стаханавцаў у газеце пастаўлена добра, а гэта ацэнка шматгучна ролі ў росце стаханавскага руху на заводзе. У гэтым вялікая заслуга газеты.

«Кіравец» вярзе барацьбу за высокую якасць прадукцыі.

Людзі, не аўладаўшыя тэхнічай, у пачатку за большым заробкам, пачалі даваць брак. Так, работы Паскрэбка ў канавальна-эбаражным цэху перакрэйгу шорны выпрацоўкі, але ён дае дрэнную якасць. Пра яго газета піша:

«Паскрэбка безумоўна не стаханавец, а бракароб, і паказвае прыклад, як не трэба працаваць».

Артыкул камплекта словамі:

... «Гэты факт гаворыць аб тым, што ў нашым цэху стаханавскі рух не звязані з перамясеннем вопыту меншынцаў, з выдатніцтвам».

Газета паставіла пытанне цэлым праўільна, бо барацьба за высокую прадукцыйнасць працы неадрыўна звязана з барацьбой за якасць.

Барацьба за якасць стаіць у цэнтры ўвагі ў агульным комплексе работы па стаханавску. Таму ставана правільна. «Не стаханавец, а бракароб» той, які гоніцца толькі за колькасцямі паказальнікамі, выпускаючы бракувачы — высокую якасць.

Разгортваючы стаханавскага руху ў шыры і ўглыб неадрыўна ад пачатку зніжэння перапак на шляху развіцця стаханавскага руху. Задана газеты заклічаецца ў выкарыстанні гэтых перапак, у выкарыстанні людзей, вінаватых у тармажэнні стаханавскага руху, у арганізацыі рабочых на зніжэнне гэтых перапак.

Газета «Кіравец» у нумары ад 17 лістапада змяшчае артыкул пад загалоў-

нам «Стаханаву» метады патрабуйе работы па-новому». У гэтым артыкуле на-значана:

«За апошні час мы маем лўнае па-слабленне стаханавуўскага руху на за-водзе ў асаблівасці ў спясарным цэху».

У артыкуле ўскрыт рад фактаў, але канкрэтных людзей, што тамозьніцы раз-гортвалі стаханавуўскага руху лўма.

... «Многія кіраўнікі цэхаў і бры-гад...» Хто-ж гэтыя людзі? Газета не

паказвае іх прозьвішчаў.

А трэба паказваць. Трэба выяўляць і падтрымліваць гэтых людзей, а калі падтрымліваць не дапамагаюць, тады не шкодучы, выпрыскаць і біць.

Наш друк—вострая зброя партыі. Гэта значыць, што нашы газеты павінны знаходзіць новыя метады работы, рабо-ты са стаханавуўцамі, арганізуюць ста-ханавуўскі рух так, як гэтага патрабуйе наша партыя.

Пасля агляду з расказам аб вопыце прамысловага аддзела газеты «Рабочий» выступіла тав. ПАШУЧЭНКА. Яна расказвае:

— З некаторымі славесным уключе-ням газета «Рабочий» у стаханавуўскі рух. У той час, як «ПРАВДА» пачала змяшчаць матэрыял аб гэтым вялікім на-родным руху яшчэ ў верасні, наша га-зета першы матэрыял надрукавала ў ка-стрычніку.

Пачалі мы з паказу жылых людзей—майстроў вышэйшай прадукцыйнасці пра-цы і іх вопыту—мудрага па сваёй пра-стаце, аднаго з іх на эфектыўнасці. Адшуканьне гэтых людзей на прадпрыем-ствах у першыя дні было нялёгка. К-рашні прадпрыемстваў не ведалі сваіх лепшых людзей, пачаваў настрой, што стаханавуўскія метады работы прымяні-мы ў далёкім, цяжкай прамысловасці, але не ў нашай. Трэба было пера-магчы гэту коонасць і кансерватыў-насць. Мы знайшлі і паказалі лепшых людзей. (Мільбуер—на заводзе імя Мола-тава, Сурдова Настя — швейная фаб-рыка імя Крупскай, Харнас — завод імя Карла Лібкнехта).

Паказваючы стаханавуўцаў у розных галінах прамысловасці, мы ўзялі ініцы-ятару гэтага вялікага руху на пра-дпрыемствах БССР і прымаем іх увесё-лае на вяду. Прыкладу прыклад.

11 кастрычніка газета друкуе матэ-рыял аб усёбеларускім рэкордзе рабоча-га абутковай фабрыкі імя Кагановіча т. Скабло. 12 кастрычніка мы арганізуем і друкуем пісьмо Скабло, у якім ён падра-бязна расказвае аб вопыце сваёй рабо-ты. У гэтым жа нумары ідзе пералазы артыкул: «Метады Скабло і Розенберга ўсім прадпрыемствам БССР».

Затым мы ідзе па слядах гэтых ма-тэрыялаў, высвятляем, што кіраўніцтва фабрыкі, захапіўшыся паказнай стара-

ной справы, не забяспечвае бесперабой-ную работу свайх стаханавуўцаў і тры-жожна сігналізуем: «Прастоі з'ядаюць рабочы час стаханавуўцаў». У гэтым жа нумары надрукавана арганізаванае на-мі пісьмо рабочых гомельскай фабрыкі «Труд», якія абавязваюцца, апрадуючы на метады Скабло, паказаць узоры вы-шэйшай прадукцыйнасці працы.

Праз некаторы час у газеце надрука-вана пісьмо тав. Скабло: «Дрэнна дапа-магаюць стаханавуўцам». У гэтым пісьме тав. Скабло абмяшчае адміністрацыю фабрыкі з сваёй непаваротлівасцю і неспаспадарэнасцю пераналадкае рабоче стаха-навуўцаў. Гэта пісьмо зрабіла на фабры-цы вялікае ўражанне, амаль усе неда-хопы, паказаныя ў пісьме, былі знішча-ны. Але стаханавуўскі рух штодзённа вы-соўвае новыя патрабаванні, адміністра-цыяна-тэхнічны персанал адстае ад іх. І пачаўна мы энэф змяшчалі пісьмо Ска-бло і майстра цэха Фітэрсона аб новых непаладках. Так на прыкладзе работы аднаго стаханавуўца мы пасведоўна паказ-ваем разгортванне руху на ўсім пра-дпрыемстве.

На асобных прадпрыемствах кансер-ватыўныя, а часта і чуждыя социаль-наму будаўніцтву, людзі імкнуліся сарваць разгортванне магутнага руху. Газета «Рабочий» ускрыла сабатаж на БелДРЭСе, гомельскім заводзе «Пролета-рыі», барысаўскім шклозаводзе. Да гэтага часу мы слаба крытыкавалі прафарганізацыі, якія прымушаны ў аснове вялікага руху, не змаглі знаходзіць і паказваць хоць-бы крушныя становішчы вопыту ў рабоче профсаюзаў.

Артыкул у «Правде» — «Наменш гу-стазвонства і траскатні, шабольш прак-

тычных спраў» сур'ёзна прымусяў нас заняцца пытаннямі барацьбы са спробамі апашлення стаханаўскага руху. Мы выступілі з радам матэрыялаў аб тым, што на многіх прадпрыемствах балбатуны і бяздзельныя імкнуліся ўстапіць ініцыятыву і энтузіязм мас у шумісе і балбатні.

На аснове прамоў таварыша Сталіна на ўсесаюзнай нарадзе стаханаўцаў, прамысловы аддзел газеты «Рабочий» намяціў план работы на снежань. Якія пытанні мы ўключылі ў свой план?

Мы змяшчаем пісьмы стаханаўцаў на тэму: «**Што нам перашкаджае ў рабоце**». Ад нас патрабуюцца—ісці па слядах гэтых пісьм і дамаганца, каб кожны сігнал стаханаўца быў дзейным і атрымаў адпаведнае рэагаванне.

Спецыяльна займаемся тэмай: «**Стаханаўская палучка**». Тут трэба будзе паказаць не толькі рост зарплат, але і змяншэнне ў бюджэце стаханаўца. З гэтым трэба ўвязаць пытанні—як у сувязі са стаханаўскім рухам на прадпрыемствах пераабдзюжаецца зарплата інжынерна-тэхнічных работнікаў, падсобных рабочых, абслугоўваючых стаханаўцаў. Трэба будзе дасканала правесці правільнасць выплаты зарплат стаханаўцам.

Асвятленне ролі профарганізацыі ў разгортванні стаханаўскага руху мы будзем весці пад кутом погляду на коль-

кі профсаюзы спраўляюцца са сваімі задачамі абслугоўвання культурна-бытовых патрэбнасцей стаханаўцаў.

Да гэтага часу мы недастаткова паказвалі ролю інжынераў і тэхнікаў у стаханаўскім руху. Між іншым, гэта выскінайшая задача друку.

Для пачатку мы праводзім апытанне сярод інжынерна-тэхнічных работнікаў «**Як мы даламагаем стаханаўцам**».

Не толькі прапагандыстам і агітатарам, але і арганізатарам павінна быць газета. Стаханаўскі рух трэба ўкараніць на ўсе галіны народнай гаспадаркі. У нас, у Беларусі, вельмі адстае ў гэтых адносінах шкляная прамысловасць. Наш лозунг: — не толькі пісаць аб гэтым, але практычна даламагаць арганізаваць гэту справу, каб выніт перанесці на астатнія заводы. Для гэтай мэты мы намятаем камандыраваць работніка на асіпавіцкі шклозавод «Пролетарый».

Аддзел «**Нашы стаханаўцы**» зашаў пастаяннае месца ў нашай газеце.

І, нарэшце, усе мы павінны памятаць мудрыя словы праўдыра тав. **Сталіна**: «Жыць стала лепш, жыць стала веселей». Трэба, каб гэта выселле, бацёркаць і радасць адбіваліся на старонках нашай газеты, каб у іх пераліналася ўсім колерам шышае, прыгожае, шматтравнае жыццё нашай краіны.

Разгарнуліся спрэчкі. Першым выступіў рэдактар шматтыражкі віцебскага завода «Чырвоны металіст» тав. **ПІМШТЭЙН**, які адзначыў:

— Газета «Рабочий» на сваіх старонках больш увагі аддае мясцовым прадпрыемствам, а вопыт прадпрыемстваў другіх гарадоў паказваецца вельмі мала.

Я прапаную арганізаваць спаборніцтва паміж стаханаўцамі. Чаму, напры-

клад, стаханаўцы мескіх прадпрыемстваў не могуць уключыцца ў спаборніцтва з стаханаўцамі брацкіх рэспублік. Гэта трэба арганізаваць і сістэматычна паводзіць на старонках газеты. Мала увагі яны друк зварочнае на прастой і на якой вілье яны бываюць. З прастоямі трэба змагацца.

Слова ўзяў рэдактар шматтыражкі завода «Большевик» т. **МІНКІН**:

— Мая газета яшчэ не жыве стаханаўскім рухам, а вагальнага прыкладу, як арганізаваць свую работу, я не маю. Мы, рэдактары шматтыражак, яшчэ не

паказваем стаханаўцаў такімі, якімі яны ёсць. Паказаньне стаханаўцаў—гэта значыць паказаньне, як яны жывуць, іх быт, культуру і т. д. Гэтага пакуль што

няма. Не арганізавалі мы і сустрэч стаханавцаў з другім. рэіонімі для перадачы вопыту.

— У нас на заводзе ідзе гомін за колькасцю стаханавцаў і мала цікавля-

ца тым, хто сапраўды стаханавец і што новага ён унёс у сваю работу. Устано-вілі так, што кожны, хто дае прадукцыі больш 135 проц., той стаханавец.

Тав. ФЕЛЕР — рэдактар газеты завода імя Варашылава ў сваім выступленні звярнуў увагу на работу з рэдактарамі. Ён гаворыць:

— План газеты «Рабочий» распрацаван добра, але неабходна, каб на гэ-таму плане і ця лгэ выкажанняю редак-цыя часцей тутарыла з рэдактарамі шматтыражак.

Сёнешняю нараду трэба вітаць таму, што яна практычна лядышла да вучобы рэдактароў. Такія нарады трэба практы-каваць часцей.

Далей у спрэчках выступіў рэдактар газеты фабрыкі «Комунар-ка» тав. ПЕТРУШЫН, які рэказаў аб труднасцях сваёй работы. Нарэда скончылася жультурным паходам у театр.

Самыя малядыя трапальшчыцы-стаханавкі, якія прыбылі ў Менск для сустрэчы з кіраўнікамі КП(б)Б і ўрада БССР. НА ЗДЫМКУ (злева направа): Ксёня Пецкапёва, Фядора Шрабянок, Антаніна Кірмашук і Вера Шрабянок.

редакцый. А больш за ўсё бывае так, што нямалым тэлефонным званкім дапамагаюць і супрацоўнікі рэдакцыі спяшацца, робяць у матэрыялах памылкі, а друкарня стабірае якім паяната шрыфтам.

Могла было-б выпускать газету
иры свѣдѣвших газетных лямиях. Але
на всю редакцию і друкарню і сѣ-
томы, три невольничья лямия з лямия-
ми шклями. А ў мясцовых кааперацый-
ных кумах вышѣ за ляміа тропы пе-
внѣйшѣе і лямия, иі лямиями
шкля. Але каб дво і онашла редакцию
лямия, дѣл газы но даставѣ ўмѣ па-
пѣути.

Пам'ятак у чырвонаяслава імям Радзю
безліч. Бываюць выпадкі, калі іх у
прыходзіцца на некалькі разоў перадру-
коўваць.

Так, шумар за 5 сменна редакцыя
выступала была друкаванц пры разы.
Церны раз газета вышля з мяншым
прыклад паліграфічнай памылкай у заглаў
ку наведвальнікаў аб тым, што ў гэтым
камбінатава і тым, што ў гэтым
када (КК КККК) . У гэтым
дзяржаўна-прамысловым
Толькі з драмы і тым, што ў
таім аказваўся ў пачатку, а на працягу
сваго існавання. Не заўважым, пры пер-
шым друкаванні, што ў пачатку РК
КК(б)Б тэрагуічальна с. . . а ў
цы «Калі мне выпадаць грэшны?» на-
друкавалі былі замат слова «курсы»-
«журны».

У тиражі раз прыпылося нават варочаць газету з левіцы. Але ніхто і не думае да чытача з паміж саміх бранцаў вайны. У рэзультатзе працяглага перадавання лістоў і дзяржаўнага афіцыйнага інфармацыянага палітэкаміюна ў Беларусі сапрады.

[illegible]

И ѿ свѣта рече.

Притычна перш за ўсё заключаецца ў

тым, што тав. Іллінчык, ялі выконвае
дзельнікі редактара, не атчувае адказ-
насьці за газету. Адноль і пярэважлівая
праўда матэрыялаў, адноль і выпадкі,
дзель Іллінчык зусім не чытае здаваемы
ў пабэр матэрыяла, таборацы:

— Прочитано у первых водіцісах
на д.б.

А потым водзіскі працывівае вельмі спешна, ва ўдзельваючыся ў тое, што чытае. Пры выхадзе газеты ніхто з рэдакцыі не прысутнічае. У гэты час газета працывіваецца двума малапраямнымі рабочымі, якія амаль заўсёды упоцежыку працягваюць і друкаваць газету.

Для того, каб палешыць змест афармленне газеты «Балтэлік», патэбна перш за ўсё, каб тав. Іллячык даведаў, што рэдагаванне газеты—адна з прадметаў участак партыйнай работы. І што кожны рэдакцыйны работнік (не гаворачы ўжо аб рэдактару) павінен мець выключна высокую рэвалюцыйную ідэяльнасць.

Трыба аргументаваць пачаць з рэлігійнай. Работы і рэлігійны дзеўць працаваць, любяць сваю справу, але амаль усе яны зусім маладыя, не знаёмыя з журнальнай газетнай справой, не толькі не м. дзеўць добра атрымваць матэрыял, але пават не ведаюць добра беларускай мовы.

Нарэшце, патрэбна неадкладна палепшыць умовы работы рэдакцый і друкарні газет. Ні ў адной раёняй установе не ўбачыце такой чыстаты, такога прэстэжа асцяглення і апраўлення, як у друкарні і рэдакцый раёняй газеты. У нашых краях друкарні, напрыклад, адсылаюць адвадзішныя або і праз згніўшыя сценны прыносе холаду.

Навіщо вам, товаришши в чырвонасла-
бінскага РК КП(б)Б і РВК не сорам-
на, што рэдакцыя і друкарня вашай
газеты знаходзіцца ў цесным, сырм і
халодным памяшканні?

С. СЯМАШКА.

Змяняецца твар газетнай паласы

Месяцаў два назад рэдакцыя ельскай раённай газеты «Большэвіцкі змагар» пачала работу па пашырэнню тэматыкі газеты. Трэба сказаць, што на сённяшні дзень рэдакцыя ўжо дабілася некаторых поспехаў.

Ранейшым аб аддзелах, новых руорыках, што з'явіліся ў «Большэвіцкім змагары».

Перш за ўсё трэба адзначыць, што ў газеце рэгулярна друкуюцца аддзелы саюзнай і замежнай інфармацыі. Рэдакцыя практыкуе перыядычна наданне саюзнай інфармацыі ў выглядзе адпаведных фотаздымкаў з пашыранымі тлумачэннямі іх. З апошніх нумароў рэгулярна друкуюцца пэвялічкі артыкулы «У далёкаму чытачу» па пытаннях міжнароднай палітыкі, аб асобных канфіліктах у краінах і інш. Гэтыя матэрыялы шмат дапамагаюць чытачам ельскай газеты разбірацца ў міжнародных падзеях, у кароткіх тэлеграфічных тэлеграмах. Праз два тры нумары ў газеце з'яўляецца пэвялічкі агляд падзей з мяжой за пяцідзесяць, дэкаду, артыкулы аб Польшчы, Заходняй Беларусі (на зварот некаторыя з іх: «Пад ярмом польскага фашызма», «Італія і Ліга нацыяў», «Катастрафічнае становішча сялянства ў Польшчы» і т. д.).

Крыніцамі гэтых матэрыялаў служыць бюлетэні БЕЛТА, «Крестыянская газета», «За калектывізацыю».

Гаворачы аб гэтым, трэба падкрэсліць, што рэдакцыя зрабіла толькі першыя крокі да ўзорнай пастаноўкі саюзнай і замежнай інфармацыі. Ешчэ асобныя зрывы, якія ў далейшым трэба ліквідаваць. Не заўсёды тэлеграфічныя тэлеграмы даюцца ў адпаведнай падручцы. Такія факты затrudняюць чытачам сачыць за асобнымі падзеямі, за развіццём падзей.

Яшчэ мала думаюць у рэдакцыі над падборам інфармацыі. Адсюль бываюць выпадкі, што важныя падзеі за мяжой не знаходзяць адлюстравання ў «Большэвіцкім змагары». Указам ходзіць на тое, што ў ельскай газеце не было нічога надрукавана пра хэрчовыя затrudненні ў Германіі. Не трэба даводзіць палітычнае значэнне інфармацыі аб гэ-

тых падзеях ваюгуд, і ў прыватнасці для газеты ельскага раёна, у якім ёсць калгаснікі-немцы.

Цяпер рэдакцыя прыняла меры к таму, каб узняць якасць саюзнай і замежнай інфармацыі.

Заслугоўваюць уналі таксама і другія новыя аддзелы ў ельскай газеце. Перыядычна ў газеце друкуюцца заметкі на рускай «Культура калгаснай вёскі». У гэтым адзеле рэдакцыя друкуе перыядычныя заметкі пра культурнае будаўніцтва ў калгасах (школы, клубы, ятні, лячэбніцы), пашырае фотачытальнікі газет, літаратуры.

Уважэнне аддзельчык павін раёна. Для лепшага ўвучэння аб тэматыцы гэтага аддзела ўказам на асобныя заметкі з яго. У адным з нумароў знаходзім напрыклад, такія паведамленні: лепшаму ўдзельніку калгаса імя ХВІ партз'езда тав. Захарэшка Малцёва споўнілася 60 год; аб тым, які праходзіць чыткі газет у калгасе «Прагрэс», аб працы дзяцяных ясель у калгасе імя Дзяржынскага; аб адбудовы аграва на паўднё. Безумоўна, усё гэта — важныя паведамленні і яны з цікавасцю прачытваюцца калгаснікамі.

Паступова ў газеце набываюць права грамадзянства заметкі «На тэму дня». Апошнія дзве заметкі «На тэму дня» прысвечаны: першая — грамадскаму харчаванню, другая — гандлю са звай і шукрам.

Час ад часу сустракаем у «Большэвіцкім змагары» і «маленькі фельетон». Шкаўда, часта «маленькі фельетон» ператвараецца ў вялікі, але ў гэтым сказваюцца толькі тое, што таварышам трэба яшчэ многа і настойліва працаваць над удасканаленнем свайго піра, над майстэрствам пісаць вострыя вытрыманыя і разам з тым сардэчныя маленькія фельетоны.

Трэба адзначыць таксама, як стійкі факт, з'яўленне ў газеце вершаў вядомых беларускіх і рускіх паэтаў. Рэдакцыя ўчала падбіраць іх. Напрыклад, побач з паведамленнем пра сустрачку тав. Сталіна з сваёй маткай надрукаван добры верш паэта Н. Васільева «Мать».

Нарэшце, укажам на аддзел «Навіны навукі і тэхнікі». Гэта вельмі карысны аддзел, які з'яўляецца паручай для чытацкага змешчана са старонка «Большэвickaга змешчана». Безумоўна, рэдакцыя робіць няправільна, спыніўшы друкаванне цікавых і важных навін навукі і тэхнікі.

Тако ж кароткі агляд таго новага, што з'явілася ў апошніх месцах на старонках «Большэвickaга змешчана». Безумоўна, у падчы гэтых новых аддзелаў яшчэ многа недаканалага. Рэдакцыя асвайвае новыя для сябе тэмы.

Разам з тым рэдакцыя «Большэвickaга змешчана» неабходна ўказаць на адзін сур'ёзнейшы недахоп яе работы на машынапіс тэматыкі газеты. Мы

маем на ўвазе значнае адставанне работы рэдакцыі па выхаванню рабочых і сялян па вырошчванню з іх асаблівых кваліфікаваных аўтараў. У рэзультате артыкулы, нарысы, карэспандэнцыі на новыя тэмы, якія ўзнікае газета, пішучы да ў асноўным работнікам рэдакцыі. На гэтым плане сельскай «Большэвickaга змешчана» на сёння яшчэ не паднялася да ўзроўня аўтараў, эдакных пісьмаў у газету добры нарыс, фельетон, глыбокую карэспандэнцыю.

Аб усё гэтым у мінулым нумары нашага журналу пісаў рэдактар «Большэвickaга змешчана» т. В. Сідарук. Ён пісаў і аб тых мерах, якія прымае рэдакцыя для ўзорнай паставі работы з рабочымі. Трэба толькі пажадаць рэдакцыі сельскай газеты поспеху ў гэтай справе.

ЮР'ЕУ.

ГАЗЕТА І ЖЫЦЦЕ

Багатае, шматграннае наша жыццё. Яно ідзе наперад гіганцкімі крокамі.

Як працаваць рэдактару, каб газета не толькі не адставала ад агульнага жыцця прадпрыемства, але і прадабачыла асобныя пытанні, сучаснае ўзнікла іх, бачыла заўважэнні дзень? За што ўхваліцца, што раней асветліць у газеце?

А ўхваліцца трэба за асноўнае, не размяняцца на дробязі. Таму зразумела, што рэдактару трэба самаму ўраці ў жыццё прадпрыемства, быць у цэхах штодзённа, абраці кадрані работнікаў, прыцягнуць лепшых людзей прадпрыемства стыханіцца да ўзросту ў газеце.

Патрэба дакладна пазнаць работу. Без гэтага не можа быць баявой, апэратыўнай, дыягнастычнай, цікавай газетай.

У друкарні імя Сталіна (Менск) выдаецца свая шматтыражжа «Друкарская праўда». Рэдагуе яе тав. Фідлер.

Перад намі апошні нумар гэтай газеты за 6 снежня. Перад тым, як вышаў гэты нумар, у друкарні адбыліся багатыя сваім зместам падзеі. Друкарня датэрмінона выканала свой прамфінплан. Пастаўлена задача да канца года выпусціць дадаткова прадукцыі на 30 тысяч рублёў. Расце стаханавіцкі рух на прадпрыемстве. Адміністрацыя запята стварэннем адпаведных умоў для шырэйшага разгорвання гэтага выдатнага руху. Растуць культурныя запатраба-

ванні рабочых. Рабочыя ўсё часцей наведваюць кіно, тэатр, клуб, бібліятэку.

Усё гэта павінна было знайсці яркае адлюстраванне на старонках «Друкарскай праўды». Перад двума апошнімі нумарамі гэтай газеты стаяла задача — талкова расказаць аб выкананні прамфінплана, паказаць перадавікоў-стаханавцаў, іх барацьбу за датэрміновае выкананне плана. Газета гэтага не зрабіла.

Уся грамадакраса БССР адзначала юбілей дзяржаўскага пролетарскага пісьменніка Ізі Харыка. Гэты юбілей — выдатны падзея для друкавання. Тут многа яўрэйскіх рабочых, якія чытаюць творы Харыка. Тут друкавацца яго творы.

Найбольшы юбілей ў друкарні пабіраўся імя верніка Харыка.

У друкарні юбілей тав. Харыка на адзначалі, а газета не ўзяла гэтага пытання перад партыяй, заўвагам, не праявіла сябе, як арганізатар гэтай справы.

Стаханавіцкі рух на прадпрыемстве ахапляе ўсе новыя і новыя групы рабочых. Адміністрацыя разам з рабочымі цэхаў праводзіць новыя рацыяналізатарскія мерапрыемствы. Некаторыя з іх

а трымаў сваё месца на старонках газет, але далёка не ўсё.

За апошні час, яснае ж моманту выхаду апошняга нумара пяміттыраюкі, у набожным духу наапрашчаны і вырстаць пчыкі пачалі грацаваць на два тачеры. Гэта дае доорыя пказальныкі. А «Друкарская праўда» маўчыць аб гэтым. І гэтыя важнейшыя мерыпрыемствы, маўчыца, зноўдуць свае асвятленне ў газеце. Рэдактар, трэба думаць, гэтымі дзямі зойдзе і ў набожны пэх даведаецца ад рабочых, ад насценнай газеты аб рабоце стакаваліцаў.

Але тэта ўжо не будзе мець таго значэння, бо грацыфікалізатарская душа рабочых дзе дасей, — заўтра шахлы нуць шчырыя шыгаліш, а газета будзе фіксаваць учарайны дзень.

Фабрычна-заводская газета павінна жыць вытворчасцю, быць штурхачом і выкаланні планам. Газета павінна быць перадавіком, арганізатарам. Яна павінна ўзвімаць новыя вытворчыя, гаспадарчыя і культурныя пытанні перад арганізацыямі апрабярнямства, перад рабочымі. Яна павінна ўмець знаходзіць галюфнае. Без гэтых якасцей газета траціць сваю асоўную паварынасць, траціць свой аўтарытэт у масах.

Газета асоцязала шырока пача, ацё жыццё прадпрыемства, жыццё партыі най і асацыяцыйскай арганізацыі, і пучобу асобных рабочых і іх сям'яў, бо рабочы ў сваёй шматтыражы, апрача агульнавытворчага матэрыялу, маюць апрамаць і чкавую, жывую інфармацыю. Але ва многіх фабрычна-заводскіх гэта не няма. Гэта гучыць, як ачэкванне факт, што рабочыя інфармацыю аб сваім прадпрыемстве, аб асобных рабочых, іх жыцці часцей атрымліваюць з цэнтральнай або раённай газеты, чым са сваёй шматтыражнай. Нямалі гэта і інфарматы і ў «Дружарскай праўдзе».

— Як быть? Як знаходитись в размаїччі і чому во вимагає «друкарської премії»?

Патлядзім, як працуе рэдактар, чым запоўнен рабочы дзень тав. Фідлера. **9 снежня.** На работу прышоў у 9 гадзін. Прадыктаваў машыністцы артыкул у нумар, які пачынае выйсці з друку 13 снежня.

У 10 гадзіне забег у шабэрныя лэх за-
весткамі аб новых паказальніках у ра-
бачае стаханаўцаў для перадачы аддзелу

радыёвыяшчання. (Тав. Фіцлер суміялічае
у тым у прадстава з шрадай асарэспандэн-
та і ўдзельнічаў)

У ПІСЛІДНЬОМУ Ж ГАРДІСНІ АД-
РЕСІ, ПОВІДОМЛЕНІ

А 12 ... из редакционной статьи.

У 1 гадзін у дня выкашкан у райком
на парадзе трымак аддзялення.

У 3 гадзінны дзень, пачынаючы пасыхаць у
Дом друку да фальшываўшчыкаў.

Рабочий день редактора закончился, а работы шмат. Хвалюница тав. Фидлер.

«Часу не ханав — дажэ. — Мы не скарываюцца на рэальных дроботах. Пераходзіцца сваё гасету прават і шабіраць самому. Нагружаюць рознай тэхнічнай дроботай. Савратар партыі дае мне пазань і рэдагавань пратаколы партыі, жывыму, на гэтым і працу емат часу. Ё прыватна дзеет. Патрэбен час для надрыхтоўкі і выкладання ў партыі. Гарадскі ацхел дэдыюваннэ тупоуе кожны дзень».

Значить, на роботу в майжорамі, над
в. Гора. д. д. м. над організаційні заходи
в. ч. а. с. - часу не застигає. Немає калі
быває у д. д. м. д. м. в. ч. а. с. в. ч. а. с.
в. ч. а. с. в. ч. а. с. в. ч. а. с. в. ч. а. с.

Щербата распарыдку дня ў рэдакц-
ра няма. Прывядзе, пачытае артыкуль-
чык, выправіць ято наслех і блыжыц.
Кудысьц.

Заб'яжыць у цэх, і впоў кудысьці стая-
шаемца. І так увесь день.

Ніж вийня готує, газета або застає-
ца ў баку ад мішнцян тшадіршества,
або лярнецца ў хващє за жонцєм.

六六
六

Радості у тебе сьогодні, уяви, для
всехъ.

Але сам рэдактар павінен быць арга-
ментацыйным, тэарэтычным іа пэрым, мёрт.
пэрым рэдактарам пэрым

Калі гэта будзе, тады будзе час і на
гэтыя 3 фактары, в дзяржавай, в
эканамічнай пражы, будзе час і на
рэлігійнае экатэрыі.

Калі рэдактар будзе рэдагаваць газету не «на-хвату», не пераключанымы на другую работу, тады будзе і сур'ёзны, удуманы падыход да праці матэрыялаў, да складання плана нумара і т. д.

Тадзі і газета будзе цікавай, і рэдак-
тар будзе задаволены сваёй працай, і та-
жоўнае, — газета не будзе адставаць
ад жыцця. **Х. РАСКІНА.**

Х. РАСКИНА,

А Р Т Ы К У Л Ы

ЯШЧЭ АБ ІНФАРМАЦЫІ Ў РАЁННАЙ ГАЗЕЦЕ

У апошні час у савецкай прэсе друкуецца шмат дакументальных матэрыялаў аб карчовых затрудненнях у фашысцкай Германіі.

Савецкі друск, які раслінае па шырокіх масах працоўнага народу, абавязан асвятляць становішча працоўных капіталістычных краін, абавязан расказваць аб тых зменах, якія адбываюцца на смяротна хворым арганізме капіталізма.

Але падрабуйце знайсці хоць адно паведамленне аб карчовых затрудненнях у «Трэцім імперыі» на старонках нараўлянскай газеты «За калектывізацыю». У гэтай газеце пра карчовыя затрудненні ў Германіі ўсёамінаюцца толькі ў адной невялікай заметцы ў святочным калспрычынкім нумары.

Мы шукалі ў іншых раённых газет для прыкладу ўзялі нараўлянскую газету. І вось чаму. У Наравлянскім раёне жыюць значная колькасць працоўных немцаў. Ёсць нават некалькі нацыянальных нямецкіх сельсаветаў. Агальна кажучы, вяртаючыся адсюль, мы бачым на вачах і іншых газет, якіх выдасць свайго раённую газету.

Не трэба мець сямі пядзей ва лбу, каб зразумець, што газетам тых раёнаў, дзе ёсць нямецкае паселішча, асабліва неабходна даваць шырокую інфармацыю, агульнаму аб падзеях у фашысцкай Германіі.

Або возьмем такі факт. Вядома, з якім захапленнем усе працоўныя нашай краіны паведаваліся з газет пра сучасныя рэкорды вышыня палёту, пастаўлены лётчыкам т. Коцінікі. А вось у нараўлянскай газеце пра гэта выдат-

нае дасягненне савецкай авіяцыі не надрукавана ні слова.

Як ацаніць паданыя факты з нараўлянскай газеты? Аказваецца, толькі адзін: рэдакцыя дапусціла **палітычную памылку**. Разбіраемся ў тым, чаму памылкі падобнага роду дапускаюцца нараўлянскай газетай не так ужо рэдка.

Досыць азнаёміцца з тым, хто і як рыхтуе інфармацыю ў гэтай рэдакцыі, і многае стане ясным.

У нараўлянскай газеце «За калектывізацыю» інфармацыю рыхтуе адказны сакратар рэдакцыі т. **Робак Р.** Апрача сакратарства і інфармацыі т. Робак яшчэ апрацоўвае сельскіх матэрыялаў, рыхтуе матэрыялы на лясенскай і польскай мовах і карэктуюць кожны нумар. Нават пры адсутнасці іншых прычын ён пры такой нагрузцы вельмі цяжка справіцца з задачай саюзнай і замежнай інфармацыі.

— Мы рыхтуем інфармацыю вельмі проста, — гаворыць т. Робак: — атрымліваем з БЕЛТА тэлеграмы і памерам змяшчаем іх.

З далейшай гутаркі вынікае, што т. Робак вельмі прыняе сочыць за паземні ў капіталістычных краінах. Правду, «Известия» чытае вельмі рэдка, за апошнімі месяцамі не прачытала ні аднаго артыкула «Правды» і «Известий» па пытанніх замежнага жыцця. Ці патрэбна што-небудзь дадаць да гэтай характарыстыкі работніка, які вядзе ў газеце адзін саюзнай і замежнай інфармацыі?

Ясна, што пры такой пастаюўцы страны няма чаго і чытаць патрэбнай інфармацыі, паслядоўнасці і пильна-ці саюзнай і замежнай інфармацыі. Гэтыя-ж факты працягваюць сваяго і напрычыны таго, што нараўлянская газета часта абмяняе важныя падзеі з жыцця Саюза і капіталістычных краін, пра якія яна абавязана расказваць сваім чытачам.

Цяпер з усяго сказанага можна зрабіць некаторыя высновы. Якім галоўным прычынам, якое абумоўлівае ўсё гэтае дрэннае пастаюўца адносна інфармацыі ў нараўлянскай газеце?

У рэдакцыі нараўлянскай газеты ўсё не разбіта нікодыя думка, што саюзная і замежная інфармацыя ў раённай газеце з'яўляецца быццам-бы малапазначнай, неабавязковай справай. Трэба зразумець, што друкаваць умела падбраную інфармацыю аб жыцці Саюза і капіталістычных краін раённая газета абавязана.

Зразумела, што раённая газета пры такіх невялікіх памерах не можа атрымаць саюзнай і замежнай інфармацыі столькі месца, колькі ёй адалоць цэнтральныя газеты. Але гэта ні ў якой меры не спраўчае, а наадварот — ускладняе справу паставы інфармацыі ў раённую газету. Гутарка ідзе аб тым, каб на нараўлянскай невялікай плошчы ў кожным нумары раённая газета паведамляла сваім чытачам пра ўсе важнейшыя падзеі ў Саюзе і за мяжой. Газета, якая не паведамляе аб гэтых падзеях, не можа быць поўнацэннай газетай.

Для невялікага фармата раённой газеты лепш за ўсё падыходзіць падача інфармацыі аб падзеях у капіталістычных краінах у выглядзе невялікіх аглядаў, так, як гэта было практыкаваць «Большевiцкі экагар». Агляды павінны

даваць чытачу яснае ўяўленне аб падзеях за мяжой перыяд часу ў той ці іншай краіне. Але друкавальнік атрымаў не выключае неабходнасць друкаваць і асобныя тэлеграмы — кароткія паведамленні пры асобных падзеях.

Напрыклад: пытанне: дзе рэдакцыя можа дастаць міжнародныя агляды? Зразумела, не будзе нічога дрэннага, калі раённая газета перадрукуе добрыя агляды міжнародных падзей з некаторых газет, напрыклад, з «Культурнай газеты», «За калектывізацыю» і іншых. Апрача таго рэдакцыя гэтых газет маюць у сваім распаўсюджванні агляды, што дасылаліся БЕЛТА. Можна атрымаць таксама журнал «За рубяжом» (які, на жаль, не выходзіць у нараўлянскай газеце). У журнале «За рубяжом» друкуецца многа яркага фактычнага матэрыялу з жыцця замежных краін. Асобныя гэтыя матэрыялы ў поўнай меры падойдуць да ўзроўню асцяўнай масы чытачоў раённой газеты.

Калі мы тут раім ўсё гэтыя крыніцы звестак і інфармацыі, то гэта не азначае, што рэдакцыя раённой газеты павінна заняцца перадрукамі паловаў гэтага. Зусім не так. Гутарка ідзе аб тым, каб для кожнага нумара газеты ўмеа падбраць матэрыял, каб ён не заняў у газеце залішне многа месца і разам з тым быў палітычна вытрыманым, кроў і нацэненым. Вось чаму нехта прыставаць аддаць інфармацыі «рагтоўна», а трэба часам перагарнуць многа матэрыялаў, каб выбраць толькі адзін-два, але такія, якія павінны аднаўдаюць моманту.

У рэдакцыях часта задаюцца пытаннем: што рабіць з усялякімі афіцыйнымі нажанымі матэрыяламі, калі ў газеце літаральна няма месца ўсё іх надрукаваць цалкам? Гутарка ідзе пра такіх

матеріалів, як постанови Урада або у пагаторжаннях, або приєднання нових зваляю і т. д. Але виход і тут бачи, і зусил просте: редакція може коротка пересказаць сутність такої і іншого документу.

На старонках більшої районних газет одружених такі від падають інформаційні матеріали, як **хроніка падзей**. Між тим у невеличкій адзельці хроніки падзей на Саюз і за мінкой рэспубліка мае магчымасць зусім коротка інфармаваць сваіх чытачоў аб апошніх падзеях.

Такі некастрычаны з спосабаў падачы інфармацыі на старонках рэспубліканскіх газет. Паспех справы і тут, як і ўсюды, **вырашаюць людзі**. Весті ў газеце пытанні сацыялісты і камуністы інфармацыі павінны **найбольш моцныя, кваліфікаваныя работнікі рэдакцыі**. Даручэнне гэтай важнейшай работы перададзена таварышам, які разглядаць толькі як вынік палітычнай блізарукасці рэдактара газет.

Работнік, які атрымлівае інфармацыю для газет аб гэтых падзеях

разбірацца ў падзеях як у Саюзе, так і за мяжой, абавязан чытаць адпаведную літаратуру, вывучаць геаграфію свету, інтэлектуальна палітычна і эканамічна становішча асобных краін.

Лазар Майсеевіч **Кагановіч** у сваёй прамоўе на нарадзе рэдактароў транспартных газет*) атрымаў спыніўся на падачы ў газетах інфармацыі. Тав. Кагановіч падкрэслівае жорсткай крытыцы адпаведныя адносіны асобных рэдактароў да падачы інфармацыі аб падзеях у Саюзе і за мяжой і патрабаваў асаблівай увагі падбору і апрацоўцы гэтых матэрыялаў. Лазар Майсеевіч патрабаваў ад рэдактароў транспартных газет зменіць знаходзіць **галоўнае з падзей** у Саюзе і за мяжой для кожнага адрэзку чытацкай публікі і та галоўнае чытаць.

Гэтыя сказаны т. Кагановіча спосабы меры адносіны і да рэдактароў і работніцкай падрыхтоўкі газет.

*) Аб выступленні т. Л. М. Кагановіча на нарадзе рэдактароў транспартных газет чытай у № 20—21 журнала «Большевистская печать».

ПЕРАПІСКА З СЕЛЬКОРАМІ, ЯК СРОДАК ІХ ВЫХАВАННЯ

Сродкі рэдакцыйных форм работы рэдакцый сельскіх газет іх выхаванню работнікоў бачыць адна форма, на якую асобныя рэдакцыі чыста не зварахаюць увагі. Гутарка пра тэму перапісак з селькорамі і селькорамі.

Нам давялося пяціна азнаёміцца са станам перапіскі з селькорамі трох паліцыйных сельскіх газет — сельскай, хойніцкай і праўдзінскай. Результат — сама я неўцямна. Стан перапіскі з селькорамі гаворыць аб тым, што рэдактары гэтых газет не разумеюць той рэдакцыйнай ролі, якую можа і павінна адгравіраваць перапіска ў справе вучобы і **выхавання работнікоў сельскай карэспандэнцыі**.

Перш за ўсё кіраўніцтва ў вочы тры факты, што перапіска з селькорамі ў гэтых трох газетах даручана найменш падрыхтаваным, а то і тэхнічным работнікам рэдакцыі.

У рэдакцыі сельскай газеты «**Большэвіцкі змагар**» пісьмы селькорам пасылае інструктар т. Іўко. Тав. Іўко нядаўна прайшоў ў рэдакцыю, вопыту газетнай работы асабліва не мае. Да таго ж ён палітычна і культурна слаба падрыхтаваны. Тав. Іўко самага трывагаючага вучыцца (чаго, да рэчы, не робіць рэдактар газеты т. **Сідарун**). Можа сабе ўявіць як ён вучыць работнікоў сельскай карэспандэнцыі.

У хойніцкай газеце «**Ленінскі шлях**» перапіска з селькорамі вядзе таксама чалавек пад імем т. **Бордан** і тэхнічны рэдактар т. **Зарэцкая**.

Кроўку інакш становішча ў рэдакцыі наваўляцкай газеты «**За калектывізацыю**». Тут сядзі-тады напіша пісьмо селькору т. **Прусан** — рэдактар газеты і звычайны афіцыйны работнік рэдакцыі. Але гэта, наўгадваем, бывае рэдка. Асноўную масу пісьм селькорам піша і пасылае машыністка рэдакцыі т. **Гамаан**.

Да гэтага трэба дадаць, што ні ў адной з пампёных газет рэдактар не чытае пісьм, якія пасылаюцца селькорам, не цікавіцца месцам іх.

Што-ж уяўляюць сабою пісьмы, якія пасылаюць сявалі селькорам ельскай, хойніцкай і нараўлянскай газеты? Вядома, гэтыя рэдакцыйныя убачылі прыбліжана адзін і той-жа малюнак. Селькору пасылаюцца пісьмы пераважна толькі ў тым выпадку, калі яго записка не пайшла ў газету. На даўню заведзенаму шаблону работнік, якому даручана гэта справа, піша селькору аб тым, што аталася з яго запискай: паслапа на расследаванне, заіракавана і яшчэ карцей павадажана аб прычынах таго, што записка не надрукавана. Такія ачквы на выгнаныя запискі з'яўляюцца ў абследаваных памі газетах амаль адзіным відам іх перапіскі з селькорамі.

Хойніцкая рэдакцыя ўвела ў гэту справу перапіску «рацыяналізацыю». Рэдакцыя папрасіла выліку кожнага жыццёвага бланкаў для аглядаў. Калі записка забракавана, работнік рэдакцыі бяро адзін бланк, калі пацвердзіла на расследаванне—другі і т. д. Работнік рэдакцыі астаецца толькі падпісаць на бланку прозвішча селькора і некалькі слоў, растлумачваючых, чаму записка не пайшла ў газету.

І ў ельскай, і ў хойніцкай, і ў нараўлянскай газетах нам давалася назіраць адно характэрнае з'явішча: амаль ніколі селькоравыя пісьмы асабістага характару, пісьмы з просьбамі і рэкамендацыямі парадзі, растлумачыць якое-небудзь пытанне і т. д. Гэта і зразумела, бо рэдакцыі самі аб'яўляюць заявы іхна перапіску з селькорамі, няўважыўшы на да вярха тэхнічнай справы.

Акрамя асабістага віду пісьм пісьмы асабістага характару пасылаюцца — проста да рэдакцыі, — адпаведныя пісьмы ўсім сваім селькорам. Назначэнне гэтых пісьм — іх у падмытых пазываюцца «таварыскімі пісьмамі», — заключаюцца ў тым, каб вывесці селькораву, як і аб чым пісаць у газету на пэўным атрэзку часу. На гэтым віду пісьм трэба спыніцца падрабязней.

Перад намі экзэмпляр пісьма, разасланага рэдактарам нараўлянскай газеты на нараўлянскіх кастрычніцкіх сват.

Лічым неабходным падаць гэта пісьмо цалкам. Вось яно:

«Паважаны таварыш селькор!»

За апошні час мы вусім мала атрымоўваем ад вас матэрыялаў у нашу газету і пагэтану рэдакцыя газеты «За калектывізацыю» просіць Вас, каб Вы больш актыўна пачалі ўдзельнічаць і памагаць нашай газеце.

На бліжэйшы час мы просім даць нам наступныя матэрыялы:

1) Аб ходзе копкі і здачы бульбы, як дадатныя так і адмоўныя бакі. 2) Аб падняцці зябі. 3) Падрыхтоўка да зімы, санітарнае будаўніцтва хлявоў, рамонт старых хлявоў, як праходзіць другі ўкос, сіласаванне. 4) Аб арганізацыі чырвонага эшалона рабочым Ленінграда і падрыхтоўцы к XVIII Настрывніку. 5) Учот у напгасах і падрыхтоўка да размеркавання ўраджаю. 6) Культурна-масавая работа ў сельсоветах, напгасах, што адкрываецца новае ў сельсавеце, напгасе, як-та: пазні, хаты-чытальні, клубы і т. д. 7) Як сельсоветы выконваюць узятыя абавязальствы ў конкурсе. 8) Як сельсоветы выконваюць наказ выбаршчыкаў. 9) Работа школ. 10) Партыйна-комсамольская работа і вучоба. 11) Выкананне ўсіх гаспадарча-палітычных кампаній.

Просьба ў кожным матэрыяле канкрэтна ўказаць людзей, як добрых, так і дрэнных, лічбы і канкрэтныя факты. Просьба на кожным допісу падпісаць выразна сваё прозвішча.

Рэдакцыя газеты спадзяецца, што ў самы бліжэйшы час мы атрымаем ад Вас матэрыял.

З таварыскім прывітаннем.—

Адказны рэдактар «ЗК»

ПРУСАН.

Вось гэту ў поўным сэнсе класіфікацыю пашталку рэдактар газеты «За калектывізацыю» лічыць пісьмом, якое павінна пачынаць і выхоўваць селькораву. Дадзець я яна? Гэта пісьмо таго, чаму не напісала селькораву.

На самой справе, у пісьме заключаны адпаведныя, сапраўды правільныя на якіх рэдакцыя просіць селькораву пісаць у газету. У пісьме ні слова не растлумачваецца, як селькор павінен арганізавана паграбны газеце матэрыял. У канцы пісьма рэдактар выцягнуў на свет раўнаважную схематычную фор-

тулу: «У кожному матеріалі конкретна вказує людей, як добрих (!?—Ю. Б.), так і дурних (!? Ю. Б.), лічби і канкретні факти».

Што дає гэта «формула» селькору? СENSE яго вучыць? Нічта, апрача нічога, бо яна не гаворыць аб тым, чым вывучаць селькорам фактаў і аргументаў яго рэдакцыя, а шукае та сьцяганне на публікацыі гэтага фактаў.

Уявім сабе селькера, які атрымаў пісьмо за подпісам т. Прусака. Карыстаючыся падписанай рэдактарам формай, селькор ідзе, як прыкладу, у праўленне калгаса, запісвае там процант выкапання пашы тых ці іншых работ, запісвае два-тры прывідныя «добрых» людзей (трэба разумець, відавочна, удзячнаў). Два-тры прывідныя «дурных» людзей (чытай, зрыўшчыкаў) і заметка гатова. Зразумела, заметка атрымаецца павольна, скарэктна, тыпал селькор не зможа даць тымбоні аналіз з'яў, пра якія піша.

А ў рэдакцыі будучы скарэктна «Пісем атрымліваем многа, але большасць з іх павольна, агучаны матэрыял». У даным выпадку рэдакцыя будзе прэскава, тое, што пасеяла.

Нельга абмінуць добрага вопыту ў гэтай справе рэдакцыі хойніцкай газеты, дарэчы, шчыра забытага бо ж самой.

Вясной гэтага года рэдакцыя «Ленінскага сцяга» паслала сваім селькорам некалькі адпаведных пісем. Гэтыя пісьмы былі злучаныя па тымбоні на пачатку, складзеныя т. Прусаком. У пісьмах хойніцкай газеты тутарка ішла пра адно-два пытанні, падрабязна растлумачалася селькорам, што ім трэба рабіць, як запісваць матэрыял на тым ці іншым пытанні. Падаро паматак аднаго з такіх пісем хойніцкай рэдакцыі.

«Селькор з калгаса імя Чарвякова т. Кірпічэнка прыслаў нам такую замітку:

«Калгас імя Чарвякова сустрэў гатоўнасцю веснавую сяўбу. Гэта відаць з таго, як калгас пасеяў 10 гектараў пубіну і 5 гектараў ярыны. Дружна і смела выехалі ў поле, бо ўсё гатова».

Ці можна змясціць ў газету такую замітку? Ці прынясе яна карысць для справы? Ці вывучыў і ці глыбока ведае селькор факты, пра якія піша? Давейце разбяром гэту замітку...

Разглядаю апахопаў адной заміткі селькора Кірпічэнка і прысвятала ўсё гэта досыць доўгае пісьмо. Рэдакцыя, аперуючы фактамі, давала, што селькор неглыбока вывучыў хоць сяўбы ў сваім калгасе, не вывучыў многіх педыхаў. Рэдакцыя тут-жа вучыць усіх сваіх селькораў, як трэба пісаць у раёнскую газету пра ход веснавой сяўбы: як селькор практычна павінен змагацца на поспех сяўбы ў сваім калгасе. Вось такое пісьмо прыслала селькорам, якія яго прачыталі, вартую карысць, бо яно ўзбагаціла іх новымі ведамі.

Такім чынам мы раскледземі став перапісакі трох рэдакцыяў з селькорамі. Якая-ж павінна быць перапіска рэдакцыі раённай газеты з селькорамі? Пастараемца адказаць на гэта пытанне.

Перш за ўсё трэба вызначыць асноўную задачу перапіскі. Яна заключаецца, галоўным чынам, у тым, каб вучыць селькора, павышаць яго палітычны і культурны ўзровень, выхоўваць з селькора кваліфікаванага аўтара. Вось чаму нельга даручаць гэту адказную работу людзям слаба падрыхтаваным у палітычных і культурных адносінах. Людзям, якія не маюць вопыту газетнай работы. Пісаць пісьмы селькорам павінны толькі найбольш моцныя супрацоўнікі раённай газеты, прычым кожнае пісьмо, якое накіроўваецца з рэдакцыі селькору, рэдактар павінен абавязкова прачытваць і падпісваць. Такое рашэнне ўсесаюзнай нарады работнікаў селькорскага руху, якая адбылася вясною г. г. пры журнале «Рабоче-крестьянский корреспондент». Гэта ў вынішай ступені правільнае рашэнне павінна быць непахісным законам для кожнага рэдактара раённай газеты.

Асноўнай мэтай пісем, пасылаемых рэдакцыяй селькорам, павінны быць індывідуальныя лісты. Гэта значыць, што на кожную селькорскую замітку, карэспандэнцыя, чарыс, перш і т. д. якія выкапалі, неабходна ўказаць селькору на іх педыхаў, селькор павінен атрымаць падрабязнае тлумачэнне пісьма.

Направільна ўстаноўка асобных рэдакцыяў — пасылаць пісьмы селькорам толькі на шваду тых матэрыялаў, якія не ідуць у док.

Уявім сабе такі выпадак. Селькор прыстаў матэрыял на вольна вольна,

актуальную тему, але напісан матэрыял слаба. Работнік рэдакцыі выпраўляе яго літаратурна, і матэрыял друкуецца ў газеце. Чаму-ж не палісаць гэтаму патрабаванню пісьмо і не растлумачыць яму, чаму ў яго матэрыяле рэдакцыя зробіць перапраўку?

Зразумела, такое пісьмо будзе вельмі каштоўна для сельскага, і ўжо наступны матэрыял атрымаецца ў яго перапраўка лепш.

Так жа сама неабходна адказаць на кожнае лісьцо, якое не можа быць надрукавана. У гэтым выпадку трэба не забываць аб тым, што гэта пісьмо, і падрабязна растлумачыць сельскаму, чаму яго записка забракавана.

Цяпер возьмем такі выпадак. Сельскі пісьмаў у рэдакцыю замятае з крыўдлівым характару. Факты, якія ён у записцы, падрабязна неадкладна падрукаваныя яе. Але сельскі не ўсебакова апісвае сытуацыю, у записцы ёсць вышэйшыя моманты і ў такім выглядзе яе надрукаваць нельга. Заметка на-

піраўваецца на расследаванне. У такіх выпадках рэдакцыя газет пасылаюць сельскаму адпаведны бланк. А не цяжка ж напісаць сельскаму невялікае таварыскае пісьмо і падрабязней растлумачыць яму, чаму яго записка не надрукавана ў газеце, а пакладана на расследаванне.

Вось такім пісьмом, якім нумар сельскага іх перапраўкі прыкладах яго ж матэрыялаў, і павінны быць асноўныя і гэта пісьмо і рэдакцыя рэдакцыя газет з сельскай.

Безумоўна, такая праца ў перапраўцы з сельскай падрабязна ад рэдакцыі з працы значнага часу—без гэтага пісьма не можа быць гэта праца ўжо на перапраўцы перапраўцы сельскай. Падрабязна перапраўка перапраўцы з сельскай узаўважыць не яшчэ гэта пісьмо змогуць шмат хутчэй рашаць перапраўцы сельскай выдзяляючы з сельскай рэдакцыя сельскай новых людзей і перапраўцы сельскай якія так перапраўцы перапраўцы на гэта

Юр. БЕЛЬКО.

ЗА ГРАМАТНАСЦЬ І ПРАСТАТУ

— Няхай д'явал рабярэ, хто тут жыты, хто тут мёртвы: ён у семінары вучыўся, а я гэтых самых спраў... хоць забі, нічога не разумею...

Так рабіў чэхавскі дзячок, калі не мог разабрацца ў «складаных» сяркавах: каго занесці «за ўчэбны», каго «о зрабаванні».

Рэдактар крыўшчэўскай рэвалюцыйнай газеты «Соцыялістычны шлях» тав. Н. Пыко пачаў куды далей за гэтыя дзячкі. Ён не разбіраўся, бухнуў «о здравіні».

«Вучань 10 класа тав. Гезенцэў зрабіў кароткі даклад аб творчасці папулярнага савецкага пісьменніка Леаліда Андрэева»—

чытаем мы ў газеце ад 25 лістапада.

Адным махам тав. Пыко робіць буржуазнага пісьменніка савецкім, знімае з яго контррэвалюцыйныя грахі (Андрэев пры вяртанні рэвалюцыі, памёр у Фінляндыі ў 1919 годзе).

Але ці толькі ў гэтым бяграматнасць крыўшчэўскай газеты? Праглядаючы газету і перакананае ся, што яна бюракратычнай мовай гаворыць са сваімі чытачамі.

Газета час-ад-часу пільна пра школу:

«На 1, 2, 3 і 4 класы нашай школы ніхто не зварачае ніякай увагі. Маючыся ў школе вяртаўнік, ён жа прыбіраўшыч, Кустрэй часта «забывае» вытаніць памяшканне, у якім займаюцца гэтыя класы» (гл. газету за 3 снежня).

Бачыце, у памяшканні займаюцца не вучні, а класы, апальваюцца не печы, а памяшканне. І хто-ж у гэтым вінен? Вінен вяртаўнік Кустрэй. З якога гэта часу ў Крыўшчыне адказваюць за школу не дырэктары, а вяртаўнікі? Няўжо

не знайшлася ў рэдакцыі людзей, каб грамадна апрацаваць заметку?

Гэта не выпадковы прыклад дрэўнай гравіруўкай матэрыялаў. Возьмем заметку ў нумары за 2 снежня «Вінавата праўленне». Тут расказваецца, што калгаснік Пятроў С. узяў 10 кг. ільнова-лажна і 32 кг. шалюна петрапанана. што:

«напрыклад, кенюшыннае іржышча (?) пяжыць пад навесам, яго расцягваюць свінкі, каровы і нячэсныя калгаснікі бяруць, а старшыня калгаса Ламінскі мер ніякіх не прымае».

Заражэні ў заметках часта доўгі і пустым: «Калгасы, якія не завяршылі ільновозачу і не прыступілі да здачы пяжыкі дз. шалю», — часам крыжывыя:

Ніякай літасці сабатажнікам», «Пакончыць з самацёкам» і т. д.

Вадзяністыя сказы, безліч неатрэбных слоў, лібаў, назваў—вогь стыль газеты.

Нават вучань пачатковых класаў ведае, што дэспрыметнікі ўжываюцца толькі тады, калі яны пабылі глыбокі сапраўдны сэнс, які азначэнні грамадска-палітычных з'яў, ва ўсіх іншых выпадках ужываюцца апісальныя звароты: замест «чынучы вучань» ужываецца — «вучань, які чына» і т. д. Але ў газеце «Соцыялістычны шлях» рэдка дзе знойдзем слова без слова «маючыся», «харчуючыся», «вядучыся» і т. д.

Там, дзе можна ліхаць проста, выраза, каратка, — расцягнутасць, блытаніна, мушкетёрства, траскатня.

Нельга працаваць у большэўскім духу метадамі чэхавскіх д'ячкоў.

С. ШУШКЕВІЧ.

ЗАГАЛОВАК

Наўрад ці патрэбна многа даказваць, якое значэнне мае загаловак у газетнай вамятцы. Ад таго, наколькі загаловак будзе прыцягальным і палітычна прамысловым, заастральным, залезыць наколькі будзе прыцягнута ўвага чытача да заметкі і якія ён зробіць з яе высновы.

Загаловак у газеце павінен быць палітычна прамысловым, заастральным, партыйным. Ён павінен быць яркім, ударным і кароткім. Ён павінен не толькі інфармаваць, але і агітаваць.

У капыльскай раёнскай газеце «Калгаснік Капыльшчыны» захапіліся заглаўкамі, дзе абавязкова ўнамянаецца прозвішча. І вось як выглядаюць гэтыя заглаўкі:

- «Шакун—драпежнік».
- «Жылка арудзе».
- «Карловіч абмерззе спажыўца».
- «Мароз безабразніца».
- «Плюта бяздзейніца».
- «Маліноўскі ігнаруе мабілізацыю сродкаў».

Такіх прыкладаў можна прывесці многа. Работнікі капыльскай газеты не разумеюць, што кашчэпнасць тут вельмі адпосная. Справа не толькі ў Шакуне, Жылцы, Карловічу, з'яўляецца грамадскім значэнні тых учышкаў, якія гэтыя асобы робяць. У прыведзеных заглаўках газета толькі інфармуе чытача, але палітычна не абавязвае заметкі.

Прыкладу капыльскай газеты следуе ў Гарадку. У кастрычніку «Звязда»

ў агідзе «Намандаванне і траскатня» ўказала гарадзкой «Калгаснай праўдзе», што ў яе матэрыялах, а таксама ў заглаўках перыважае тон загалу. Рэдакцыя рашыла, відаць, выправіць сваю памылку, але выправіла яе няўдала. Наконечным прынцыпам інфармацыйнага заглаўкі з прозвішчамі накітавалі «Купрэва аб ільне не думае», «Алімпееў лён дзяржаве не зрае, а п'янствуе» і т. д. Гэта прыкладзіць да пэўных калясаў.

У нумары ад 25 кастрычніка газета змяшчала заметку пад заглаўкам:

«Васільеў і Бярыца разбураюць калгас».

Будучыя, што іх чакае пэўнае выніковае ў Гарадзкім раёне ёсць п'яныя Васільевыя — сумленныя будаўнікоў калгасната ладу. Уявіце сабе сача-адгледжанне кожнага з іх, калі яны пра-чыталі заглавак заметкі. Тут яшчэ і ака-чывае, 2 лістапада газета ўжо заклікала

«Бярыца прыклад ад тэв. Васілье-ва».

Другі Васільеў, пэўна сумленны, знатны чалавек, але пачуць чытач пра-чытае заметку і ўсконвіць, аб якім Васільеве ішла тутаяка ў мінулы раз-лавер'е яго да паслядоўнасці газеты бу-дзе неадмыслимым.

Даць да заметкі добры загаловак—гэч не лёгка. Для гэтага трэба праца-ваць над матэрыялам, і імя гэтага патрабуюць калгаснікі Капыльскага і Гарадзкага раёнаў ад рэдакцый сваіх раённых газет

М. РАБІНОВІЧ.

БРАКАРОБЫ

2 савецкіх вышаў нумар газеты «Калектывіст Расоншчыны», прыведзены адкрыццё злёта «стаханавцаў» лесу Ра-сонскага, Асвейскага і Дрысенскага ра-ёнаў. Здаўна выключная выграма-тывальнасць усіх матэрыялаў, зменчаныя ў гэтым нумары, пачынаючы ад перадаво-га артыкула, канчаючы абавязавальст-вамі спецыялістаў расонскага леспрам-гаса.

Возьмем перадавы артыкул «За ста-ханавскай метады лесазататовак».

Што ці сказ, то бязглуздзіца, што лі-радоў, то пачынае.

«Зараз, як і ва ўсіх галінах прамысловасці нашага неаб'ятнага Совец-нага Саюза, пад кіраўніцтвам нашай камуністычнай партыі, пад кіраўніцтвам правадыра народаў тав. Сталіна, які з'яўляецца натхніцелем вышэйша-га этапу спаробніцтва — стаханавскага руху — нашлі свой водгук і ў лесной прамысловасці».

Што знайшло свой водгук? Што мо-жа чытач зразумець з гэтага сказа?

«Калі мы ў першыя дні за рэволюцыйнае ўзняццё новага ўздыму вытворчасці працы — стаханаўскімі метадамі мелі адзіны, то зараз па нашым участкам леспрамгаса мы ўжо налічваем дзесяткі».

Адзіны і дзесяткі каго? Удумаўцеся ў гэты момант, таварышы з расонскай рэдакцыі. Вы ж самі не зразумееце зараз, што вы напісалі.

«Шмат перашкаджае пытанню росту стаханаўскага руху, змена рабочых, праз два, тры дні, выдзеленых на працы. Сапраўдныя ўдарнікі-стаханаўцы не могуць вырастаць у дзень, два; авалодваць працэсамі работы, засвоіць вытворчасць, трэба толькі шляхам яго вывучэння, а падобная практыка работы напгасаў шкодзіць справе развіцця стаханаўскага руху ў лесе».

Разабраўшыся, што тут да чаго, ямаі практыка работы паводзіць развіццё стаханаўскага руху.

А як зразумець такі сказ:

«Яны лаялічылі сваю вытворчасць за лік уплатнення рабочага дня (лішняй хадзьбы, падрыхтоўкі месца работы, ухода за інструментам і яго ўтрыманнем)».

Няўжо, тав. Фарбман (нам. рэдактара расонскай газеты) лічылі хадзьба — гэта ёшчэ ўшчыальнейшае рабачага дня?

«Пастаянны надр, быўшы цвёрдазданнік... Мароз Піліп», «налічы», «асвешчаць», «пака», «знаем», «вытворчасць працы», «вытворчасць рабочага дня». Гэта толькі шэравак частка той безліччэ пазымак, якая запіўнае ўвесь нумар расонскай газеты ад першага і да апошняга радка.

А гэта ж нумар, прысвечаны стаханаўскаму руху і стаханаўцам! Тым больш аўтар безадказнаць рэдакцыі расонскай газеты, якая выпусла ў свет атцвейшы брак, а не большэвцкую газету.

А. ЦЫПІНА.

АБ „АСАБЛІВАСЦЯХ СВІНЕЙ“ І „МЯСЕ... ХВАРОБЫ“

Артыкулы дктароў, аграномаў, зоветпрацаўнікоў, пастаўнікаў у расоннай газце вельмі добрая і неабходная справа. Але трэба, каб гэтыя артыкулы былі напісаны жывой, праматнай, зразумелай для чытача мовай.

Гэтага нельга сказаць пра артыкул ветэраара Палхоўскага «Хваробы свіней фізіялогіі і трыхінелёзам», змешчаны ў нумары быхаўскай газеты «Маяк комуны» ад 22 жэстапада. Выключна напірамагнасьць, вульгарызаваная замест павулярнай мовы прывялі ў радзе сказаў патака артыкула да прамой бяэглупацы.

У самым пачатку артыкула «Маяк комуны» запіўнае сваіх чытачоў што:

«Вялікае экзэчэнна мясной прамысловасці заключаецца ў... РАЗВІЦЦІ СІНАГАДОЎЛІ» (?!?).

Не развіццё свінагадоўлі дзя далейшага росту мясной прамысловасці, а якая наадварот — так сцвярджае аўтар артыкула пры маўклівай ётодзе рэдактара газеты.

А для доказу гэтага аўтар ліша дае:

«Свінія — выгадная жывёла. Асаблівасці свіней заключаюцца ў тым, што яны здольны ў меншай колькасці кармоў, у параўнанні з другой жывёлай, наапліваць многа сала і мяса».

Няўжо на самой справе свіні наапліваюць сала і мяса ў кармах?

Прывада, гэтай «асабліваści сві-
ней» мы да гэтага часу не ведалі.

Не ведалі мы і таго, што хваробы
свіней жаюць... мята. Мы даведаліся аб
гэтым толькі з артыкула ў быхаўскай
газэце, лямі «цэнтралізацыі»:

«Гэтыя хваробы не вылечымы. Яны
наносзяць гаспадарцы вялікія эканамічныя ўбыткі і сваім мясам заража-
юць людзей».

Хотім прыватэных трох прыкладаў
наб давесці няпрамамым чынам арты-
кула.

АБУРАЮЧАЯ ГІСТОРЫЯ

Селькор т. Мішур з Глускага раёна
напісаў у рэдакцыю раённай газеты
«Сцяг калектывізацыі» зачатку. Тав.
Мішур дэлегат II чыгуначнага з'езда
калгаснікаў-ударнікаў і III чыгуначна-
скага з'езда раёсельмшараў — пісаў у за-
метцы пра парушэнне сталінскага ста-
тута сельскагаспадарчай арцелі ў кал-
гасах Жолнінецкага сельсовета, якое

выражалася ў няправайнай ураўнілаў-
скай выдачы авансаў калгаснікам.
Праўдзінае калгасе, палпрыклад, устано-
віла адпаведны размер працэнтных аван-
саў для выплаты калгаснікам ўзносаў
на іхніх іх дзяржаўныя пазыкі і
для аплатаў іх на газеты. У рэ-
зультат атрымлівалі людзі,
якія не мелі на іх права, бо не праца-
валі ў калгасе і не мелі заробленых
грошай. У ліку іх з'яўляўся нават бы-
лы ўрадык Царык Адам, які не мае ні
аднаго працадня.

Знаю, што тут у нас існуе грубей-
шае парушэнне сталінскага статута
грубейшае парушэнне важнейшага
прынцыпу калгаснага ладу, які выра-
жаецца ў размеркаванні даходаў на
працадзнях.

Аднак, записка селькора Мішура на-
друкавана не была, не была нават рас-
следавана, не глядзячы на яе выключ-
ную важнасць. Тав. Мішур атрымаў з
рэдакцыі адказ за подпісам сакратара
рэдакцыі Ціцішына. Абураючы гэты ад-
каз мы падаем поўнацэнна ў такім выгля-
дзе, як ён ёсць:

Мы не збіраемся абінаваць у на-
правадзінае ветурына Палхоўскага. Маг-
чыма, што яго артыкул выглядаў кры-
ху інакш да таго, як трапіў у прав ру-
кі рэдакцыйных работнікаў.

Магчыма і тое, што такім дэма-
матом выштаў іх у злад дара аў-
тара. Але і ў тым і ў іншым выпадку ў
рэдакцыі артыкула на старонках газет
і такім спосабам відавочна рэдакцыя
і потым чырку іх з'явіліся рэдактар і. Ру-
дэрман.

«Таварыш Мішур В.!

Зачэпка Ваша «Спыніць парушэнне
рэзаконнасці» атрымана, але трэба
сказаць, што ў 16 пункце с.г. устава
не гаворыцца, каб авансавалі кал-
гаснікаў. Але нельга дапусціць і та-
кое з'явішча, каб зрываць падпіску
газет, як Вы робіце.

Пагэтану трэба зразумець, што НА-
ДА РАБІЦЬ ТАК, КАБ БЫЛО СЕНА
ЦЭЛА І КОЗЫ СЫТЫ. (Падкрэслена
намі — РЭД.).

Адказы сакратар Ціцішына.
31-X-1935 г.

Так бюрократ за рэдакцыйным сталом
расправіўся з выключна важным сігна-
лам селькора т. Мішура. Зразумела, т.
Мішур не палінуў гэту справу без вы-
ніку. Ён напісаў пра сутнасць сваёй
зметкі і абураючы адказ глускай газе-
ты ў ЦК КП(б)Б.

Але тут трэба змяніцца на другую
сваёй важнай асаблівасцю гэтай гісто-
рыі.

Чаму мог здарыцца гэты выпадак у
рэдакцыі глускай газеты? Толькі таму.
што пераліска з селькорамі ў глускай
газэце даручана неправераным людзям.
таму, што рэдактар не чытае, не кан-
тралюе таго, што пішуць супрацоўнікі
рэдакцыі селькорам. Вось чаму за ўсю
гэту абураючую гісторыю з адказам т.
Мішуру павінен панесці поўную адказ-
насць рэдактар газеты «Сцяг калектыві-
зацыі» А. Левін

ЖЫВУЦЬ ЯШЧЭ ПЛАГІЯТАРЫ

(Пісьмо работніка раённай газеты)

Нядаўна, спраўляючы раённыя газеты, я натрапіў на артыкул «Не рэагаванне, а бюракратычная адліска», надрукаваны 17 лістапада ў жыткіўскай раённай газеце «Прымежны комунар».

Загалоўак артыкула выклікаў у мяне падзвіг, бо ў нумары «Чырвонай Лагойшчыны» за 11 лістапада быў змешчаны артыкул пад такім жа загалоўкам.

Я адшукаў нумар «Чырвонай Лагойшчыны» і пачаў пераўноўваць гэтыя два артыкулы. Аказалася, што ў абодвух газетах не толькі загалоўак аднолькавы, але амаль і ўвесь тэкст артыкулаў.

Першы абзац артыкула «Чырвонай Лагойшчыны» пачаўся так:

«Кожная заметка, як змешчаная, так і пасланая на расследванне туды, дзе адбыўся той ці іншы факт, патрабуе канкрэтнага рэагавання».

Гэты абзац дослоўна перапісаны плагіятарам з «Прымежнага комунара». У наступным абзацы «Чырвоная Лагойшчына» піша:

«Аднак некаторыя кіраўнікі ўстаноў і калгасаў не ўсвядомілі гэта ці не хочуць усвядоміць».

Тут плагіятар праявіў прыху і сваёй ініцыятыўнасцю: слова «ўсвядоміць» у «Прымежным комунары» заменена словам «зразумець».

Так абзац за абзацам перапісаны ўвесь артыкул. Змешчаны толькі ў некалькіх месцах канкрэтныя факты і прозвішчы.

Якое-ж было маё здзіўленне, калі пад

гэтым перапісаным з «Чырвонай Лагойшчыны» артыкулам я спрачытаў прозвішча супрацоўніка жыткіўскай газеты **Балдуева**. Балдуева я прыху ведаю. Ён у гэтым годзе скончыў Магілёўскі газетны тэхнікум. Гэты чалавек, два гады правучыўшыся ў тэхнікуме, навучыўся толькі перапісваць чужыя артыкулы.

АБР. ПАЛОНСКИ.

г. Лепель,
рэдакцыя «Калгаснай праўды».

АД РЕДАКЦЫІ. Перапісванне чужых матэрыялаў з выдачай іх за свае ўласныя — так званы літаратурны плагіят — ёсць адзін з метадаў, уласцівых прадажнай буржуазнай прэсе. Плагіятарству не можа быць месца ў рабоце савецкіх газет. Восі чаму трэба рашучым чынам змагацца з усякімі, нават самымі дробнымі, праяўленнямі плагіяту ў нашым савецкім друку, рашуча ачышчаючы рэдакцыю газет ад плагіятараў.

У свой час аб плагіятарах з рэдакцыі «Прымежнага комунара» пісала «Звязда». Як відаць, сістэма работы жыткіўскай газеты ніколі не змянілася. Спадзяемся, што жыткіўскі райком партыі, нарэшце, зоймецца як належыць становішчам спраў у рэдакцыі свайго друкаванага органа.

ДОБРАЕ ПАЧЫНАННЕ

Велізарнае згачэнне фальклора — вуснай народнай творчасці — не раз падтрымлівалася нашым друкам, падкрэслівалася выдатнымі майстрамі мастацкага слова, у прыватнасці Аляксеем Максімавічам Горкім. Вялікі пролетарскі пісьменнік савецкай зямлі Горкі настойліва заклікае літаратараў вывучаць створаныя народам быліны, казкі, байкі, песні, частушкі, чарпаць з невымаршальных зрыніц народнай творчасці матэрыялы для сваёй работы.

У савецкай вёсцы ў паслярэвалюцыйны перыяд створаны сотні і тысячы песень, частушак, казак, быль, адлюстроўваючых перабудову вёскі на калгасны лад, умацаванне магутнасці савецкай краіны, паліпшэнне жыцця прцоўнага народу, станаўлення новых сацыялістычных адносін паміж людзьмі на вытворчасці, у быццё.

Велізарнейшую ролю могуць адыграць у збіранні фальклора раённыя газеты і рабселькоры. Але, на жаль, яшчэ зусім нямногія рэдакцыі раённых газет разумеюць гэта. Народная песня, быліна, частушкі — яшчэ вельмі рэдка з'ява на старонках нашых газет.

Вось чаму з асаблівым задаваленнем трэба вітаць пачына газеты «Калгаснік Старобіншчыны», якая пачынае друкаваць фальклор на сваіх старонках. Перадрукоўваем поўнасцю частушкі, запі-

саны селькорам І. Скуценым у калгасе «Будаўнік», Сухамільскага сельсовета, Старобінскага раёна («Калгаснік Старобіншчыны», 8 снежня).

Мая мілая падруга,
Мы ударніцы з табой.
Мы запішамся ў селькоры
Дадзім подырам адбой.

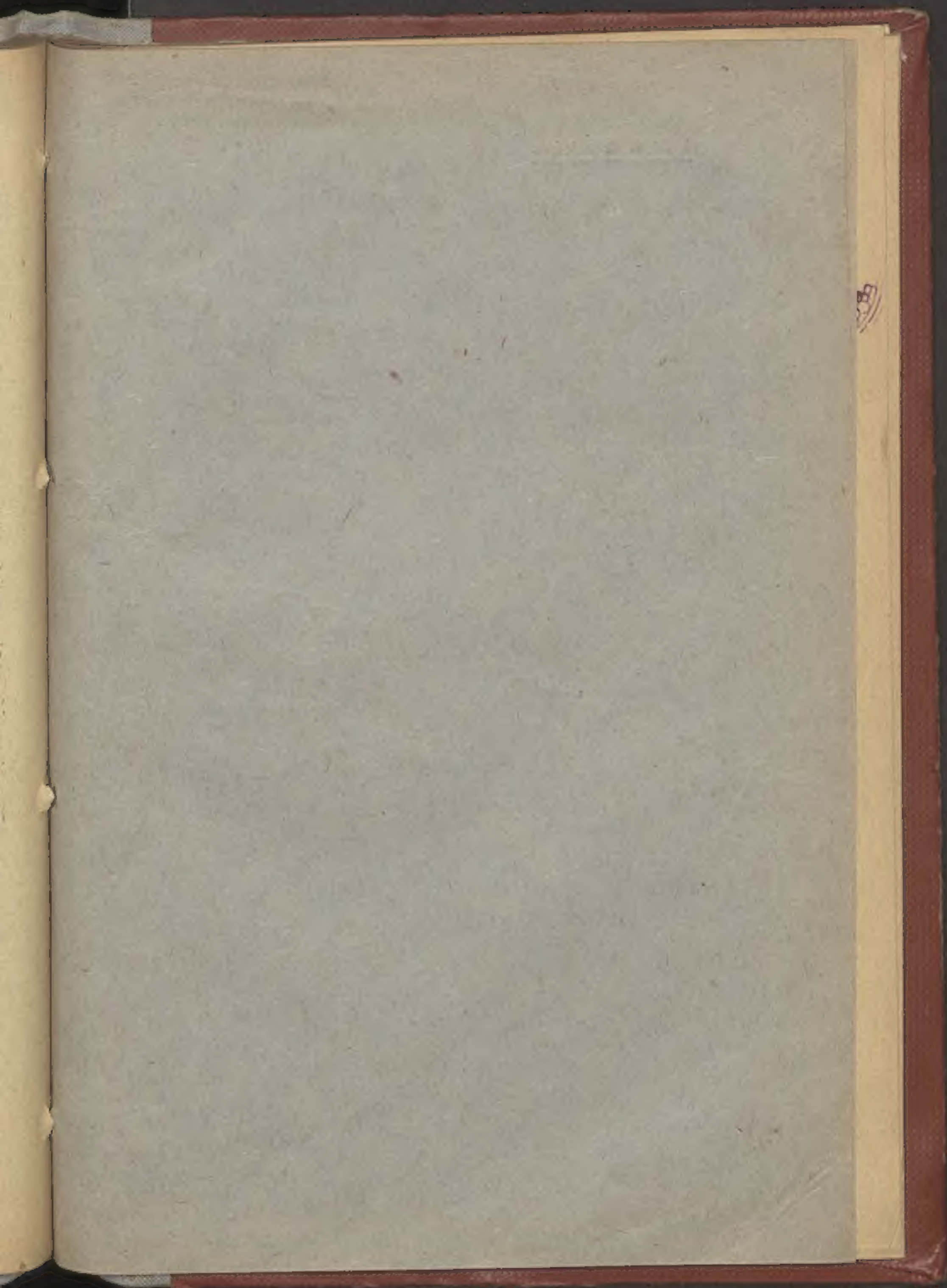
У каня плячо разбіта,
Конюх марыць: шыта-крыта!
Але насценная газета
Не памінуе за гэта.

Сабраліся ўсе селькоры,
Пачаліся разгаворы:
Хто калі пра што пісаў,
Хто ў газетах што чытаў.

Ой, калісьці я жыла,
Слёзы пралівала,
Непісьменная была,
Долю праклінала.

А вы, хлопцы, пачакайце,
Зараз новыя права.
Выбіраю, памятайце,
Жаніхоў цяпер сама.

Веселай грымі, гармонік,
Каб усе пазналі,
Што шчаслівымі людзьмі
Мы ў калгасе сталі.

ЦАНА 50 коп.

1280

5